Opłata pocztowa uiszczona ry zaltem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 58 (1051) | Łódź, Sroda 9 Marca 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך ה אדר ב תרפ״ז. | Nr. 58 (1051)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-7

80.000 ארבייטער שטרייקען אין לאדז.

א טייל אינדוסטריעלער האבען פארגעלעגט די 25 פראצ. הוספה. — ארבייטער פאדערן אבער א קאלעקטיווען אפמאך. — עס שטרייקען 6.000 יוד. ארבייטער.

(–) לויט די ידיעות, וועלכע זענען אנגעקומען אין משך פון נעכטיגען טאג, האט דער טעקסטיל-שטרייק שוין ארומגענומען דאס גאנצע לאנד.

אנ׳אויסנאהם איז נאר קאליש, ווי די טעקסטיל-ארבייטער האבען שוין מיט עטליכע וואכען צוריק בעקומען א הוספה פון 25 פראצענט און די ארבייט קומט דעריבער פאר נארמאל.

אין משך פון נעכטיגען טאג האבען אין לאדז גופא שוין געשטרייקט איבער

80,000 ארבייטער

צוזאמען מיט דעם ווייט-גרעסטען טייל ביורא-אנגעשטעלטע אין די פאבריקען, בלויז א קליינער טייל ביורא-אנגעשטעלטע האט נאך נעכטען געארבייט ווייל זיי האבען, מיט דער ערלויבניש פון די פעראיינען, צונויפגעשטעלט די ליסטעס פון די ארבייטער-לוינען.

אין די טעקסטיל-ארבייטער-פעראיינען פון אלע שאטירונגען (קלאסען-פעראיינען, יודישע אפטיילונג, „פראצא", כ. ד.) האט נעכטען א גאנצען טאג ביז שפעט אין דער נאכט געקאכט די ארבייט.

די פיהרער פון די פעראיינען האבען כסדר אפגענומען ראפארטען און ארויסגעגעבען אינסטרוקציעס.

לויט ווי ס׳ערקלעהרען די פיהרער פון שטרייק-קאמיטעט האט זיך דער אייגענטליכער שטרייק ערשט אנגעהויבען נעכטען אין דער פריה. די נאכט-„זמיאנעס" פון מאנטאג אויף דינסטאג האבען טיילוויז נאך געארבייט. די טאג-„זמיאנעס" זענען שוין צו דער ארבייט נישט געקומען. די אקציע ענטוויקעלט זיך נארמאל. די שטימונג ביי די ארבייטער איז א געהויבענע און מוטיגע.

פון ביליך (ביעלסק), זדונסקא-וואליע און טאמאשאוו האט מען נעכטען באלד אינדערפריה טעלעפאניש מיטגעטיילט דעם שטרייק-קאמיטעט, אז אלע פאבריקען שטעהען.

די פאבריק-מייסטער שטרייקען שוין אויך.

דער פעראיין פון פאבריק-מייסטער האט עהרגעכטען שפעט ביינאכט דערהאלטען אנ׳איינלאדונג פון די אינדוסטריעלער אויף א קאנפערענץ. די פאבריק-מייסטער האבען דעריבער אינ׳ם לעצטען מאמענט מיטגעטיילט דעם שטרייק-קאמיטעט, אז זיי האלטען זיך דערווייל אפ פון שטרייקען.

די קאנפערענץ איז פארגעקומען און האט נישט געגעבען קיין שום רעזולטאט.

נעכטען פארנאכט האבען די פאבריק-מייסטער מיטגעטיילט, אז זיי טרעטען צו צום שטרייק.

אהין טעראר — נאר מיט גוטען.

דער פארשטעהער פון די קלאסען-פעראיינען ערקלערט, אז לעת עתה איז די לאגע א צופרידענשטעלענדע. ס׳זענען אבער דא געוויסע גרופען — נישט ארגאניזירטע אין קיין שום פעראיין און די, פון דער ענדעקישער „פראצא פאלסקא"— וועלכע ארבייטען, גענען די דאזיגע ארבייטער וועט קיין טעראר נישט אנגעווענדעט ווערען. מ׳וועט זיי אויפקלערען, מ׳וועט אנווענדען לעגאלע מיטלען—און דאס וועט געוויס העלפען.

ביי די יודישע טעקסטיל-ארבייטער.

ווי ס׳אינפארמירט אונז דער סעקרעטאר פון יודישען טעקסטיל-פעראיין, שטרייקען אין לאדז בערך 6,000 יודישע טעקסטיל ארבייטער.

אממייסטען שטרייקען די יודישע ארבייטער און ארבייטערינס, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין די גרויסע און מיטעלע פאבריקען.

דאגעגען זענען נאך נישט ארומגענומען פון שטרייק די יודישע ארבייטער, וועלכע ארבייטען אין די האנד-וועבערייען. עס שטרייקען אויך נישט די זאקען-ארבייטער און כאלופניקעס.

אין לאקאל פון קולטור-אמט (ווסכאדניע 72) זענען נעכטען פארגעקומען עטליכע פערזאמלונגען פון די יודישע טעקסטיל-ארבייטער. די שטימונג ביי די יודישע ארבייטער איז אויך א גוטע.

אויף דער פראווינץ.

נעכטען האט דער שטרייק-קאמיטעט בעקומען מיטטיילונגען פון די טעקסטיל-ראיאנען ארום לאדז, אז דער שטרייק איז אין פולען גאנג. אלע פאבריקען שטעהען.

אין פאביאניץ איז נעכטען 11 פארמיטאג פארגעקומען א גרויסער מיטינג פון די שטרייקענדע ארבייטער. עס זענען ארויסגעטראטען מיט רעדעס די פיהרער פון די פעראיינען און אויך דעפ. שטשערקאווסקי. נאך די רעדעס זענען אנגענומען געווארען רעזאלוציעס, וועלכע רופען צום קאמף ביז א נצחון.

וואס זאגען די אינדוסטריעלער?

די פארשטעהער פון די לאדזער אינדוסטריעלער האבען נעכטען ערקלערט אין פערשידענע געשפרעכען, אז זיי זענען גאנץ ווייט פון אנהויבען וועלכע עס איז אונטערהאנדלונגען. זיי גלויבען אבער, אז דער שטרייק קען האבען שלעכטע פאלגען סיי פאר דער אינדוסטרי, סיי פאר די ארבייטער.

דער ארבייטס-אינספעקטאר

ה׳ וואיטקיעוויטש האט נעכטען ערקלערט, אז ער האט דערווייל נישט אונטערגענומען קיין שום שריט אויף צו אינטערווענירען אין דעם דויערנדען שטרייק. דער ארבייטס-אינספעקטאר האט נאר נעכטען אויספיהרליך ראפארטירט דעם ארבייטס-מיניסטער וועגען דער געשאפענער לאגע.

(:) אין צוזאמענהאנג דערמיט, ווערען מיר געוואויר, אז נאכדעם, ווי דער ארבייטס-מיניסטער האט בעקומען דעם טעלעפאנישען ראפארט פון לאדז וועגען דער שטרייק-לאגע, האט דער ארבייטס-מיניסטער אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן אינערן-מיניסטער ה׳ סקלאדקאווסקי און ס׳איז בעשלאסען געווארען צו דעלעגירען קיין לאדז דעם הויפט-ארבייטס אינספעקטאר ה׳ קלאס.

ה׳ קלאס זאל אין לאדז מאכען פרובען צונויפצורופען א קאנפערענץ צווישען די פארשטעהער פון די ארבייטער און אינדוסטריעלער.

וואס זאגט דער רעגירונגס-קאמיסאר?

דער לאדזער רעגירונגס-קאמיסאר ה׳ איזשיצקי האט נעכטען ערקלערט פאר פרעסע פארשטעהער, אז די מאכט ארגאנען האבען נישט בדעה צו שטערען דעם שטרייק, מחמת די פרייהייט פון שטרייקען איז גאראנטירט דורך דער קאנסטיטוציע. די מאכט-ארגאנען זענען אין איצטיגען מאמענט פאסיווע צושויער צו דעם, וואס ס׳קומט-פאר. די פאליציי קאמיסאריאטען האבען בעקומען ספעציעלע אינסטרוקציעס צו היטען די ארדנונג אין שטאט און ביי די פאבריקען.

דער לאדזער וואיעוואדע

ה׳ יאשטשאלט איז נעכטען ארויסגעפאהרען קיין ווארשא, כדי צו בעריכטען דער צענטראלער מאכט וועגען דער לאגע אין לאדז, אין צוזאמענהאנג מיט׳ן אויסגעבראכענעם שטרייק.

דער וואיעוואדע וועט זיך — ווי מען גיט איבער — בעמיהען, אז די צענטראלע מאכט זאל תיכף אנטעהמען שריט, אז דער שטרייק זאל פערענדיגט ווערען.

דער וואיעוואדע וועט אויך קאנפערירען מיט׳ן מיניסטער מאראטשעווסקי וועגען אנהויבען אין לאדז די עפענטליכע ארבייטען.

אין פאזנאנסקי׳ס און בידערמאנ׳ס פאבריקען.

(:) זעהר שווער איז עס אנגעקומען מיט׳ן אבשטעלען די ארבייט אין פאזנאנסקי׳ס פאבריק, וועלכע איז פון אינדערפריה געווען אין פולען גאנג.

אויפ׳ן ארט איז אנגעקומען א גרופע ארבייטער מיט׳ן דעפוטאט וואשקיעוויטש בראש. דער אריינגאנג איז געווען געשלאסען און ערשט נאך אנ׳אינטערווענץ פון דעפוטאט וואשקיעוויטש האט מען אריינגעלאזט די ארבייטער-דעלעגאציע, וועלכע האט ארויסגערופען די ארבייטער פון די פאבריקס-געביידעס און אויפ׳ן הויף איינגעארדענט א מיטינג.

נאכ׳ן מיטינג האבען אלע ארבייטער פערלאזט די פאבריק און זיך געלאזט געהן צו בידערמאנ׳ס פאבריק, וואו די פאבריק איז נאך געווען אין גאנג.

אויך דארטען האבען די ארבייטער געטראפען געשלאסענע טירען און ערשט נאך דער אינטערווענץ, פון דעפוטאט וואשקיעוויטש און ה׳ קאזשמירטשאק, האט מען אריינגעלאזט די ארבייטער-דעלעגאציע, אבער נאר אין דער פארטיערניע. די דעלעגאציע האט דאמאלס געמוזט אויסנוצען אלס ארויסגאנג אויפ׳ן הויף א... פענסטער.

עס האט זיך אבער נישט באלד איינגעגעבען ארויסצובעקומען די ארבייטער פון דער פאבריק. ענדליך האבען אלע ארבייטער פון בידערמאנ׳ס פאבריק אויך געווארפען די ארבייט. אויפ׳ן הויף איז פארגעקומען א מיטינג אויף וועלכען עס איז ארויסגעטרעטען דער דעפוטאט וואשקיעוויטש און בעריכטעט, אז עס שטרייקען איצט אין לאדז 80,000 ארבייטער. און אויך אויף דער פראווינץ געהט די שטרייק-אקציע זעהר גוט;

נאכדעם, איז אויף דעם מיטינג ארויסגעטרעטען אויך דער ה׳ קאזשמירטשאק, וועלכער האט אויפגערופען די ארבייטער צו א קאמף ביז אנ׳ענטגילטיגען סוף. דער רעדנער האט אנגעוויזען, אז די ארבייטער פון בידערמאנ׳ס פאבריק, וועלכע זענען געווען ספעציעל בעעולה׳ט אין א פאריגען שטרייק, און מחמת דעם, וואס בידערמאן איז פרעזעס פון דעם גרויס-אינדוסטריעלער-פעראיין, דארפען בעזונדערס זיין פעראינטערעסירט אין א גוטען אויסגאנג פון דער איצטיגער אקציע.

נאכ׳ן מיטינג האבען אלע ארבייטער פון בידערמאנס פאבריק געווארפען די ארבייט און פערלאזט די פאבריק.

לעאנארד גיט 10 פראצענט.

(:) ווען די ארבייטער פון לעאנארד׳ס פאבריק האבען געווארפען די ארבייט האט דער פאבריקס-דירעקטאר פארגעלעגט די דעלעגאטען 10 פראצענט הוספה זיי זאלען נישט פערלאזען די פאבריק.

די דעלעגאטען האבען דעם פארשלאג אפגעווארפען, און פערלאזט די פאבריק.

פארוואס ארבייט די ווידזעווער מאנופאקטור?

(טר) די ארבייטער פון „ווידזעווער מאנופאקטור", וועלכע זענען נישט צוגעטרעטען צום שטרייק האבען ערקלערט פארוואס זיי קענען נישט שטרייקען. די דירעקציע פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" האט מודיע געווען, אז יעדער ארבייטער, וועלכער וועט ווארפען די ארבייט וועט צו דער ארבייט בשום אופן ווידער נישט צוריקגענומען ווערען.

די דירעקציע פערפליכטעט זיך אבער, צו אנערקענען פאר די ארבייטער די הוספה, וועלכע עס וועט בעשטימט ווערען ביי דער פערשטענדיגונג פון ביידע צדדים נאכ׳ן שטרייק. א חוץ דעם, וואלטען די ארבייטער, וועלכע וואלטען געווארפען די ארבייט פערלוירען דאס פערדינסט פון די אפגעארבייטע טעג.

נישט קוקענדיג אבער דערויף, האבען א טייל ארבייטער יא פערלאזט די פאבריק און פערשטרייקט.

האנד-וועבער זאלען צושטעהן צום שטרייק.

(:) א דעלעגאציע פון האנד-וועבערס האט זיך געווענדעט צו דער פערוואלטונג פון דעם קלאסען-פעראיין מיט אנ׳אנפראגע, צי דארפען אויך די האנד-וועבער אנטייל-נעהמען אין שטרייק.

דער פעראיין האט געענטפערט, אז אויך זיי דארפען זיך סאלידאריזירען מיט די איבעריגע טעקסטיל-ארבייטער און ארויסשטעלען א פאדערונג פון 25 פראצענט.

די דעלעגאציע האט ערקלערט, אז עס וועט צוזאמענגערופען ווערען אנ׳אלגעמיינע פערזאמלונג, אויף וועלכער עס וועט פראקלאמירט ווערען דער שטרייק פון די האנד-וועבער.

א טייל אינדוסטריעלער ווילען נאכגעבען די פאדערונגען.

(–) נעכטען האבען זיך צו דער פערוואלטונג פון די קלאסען-פעראיינען געמאלדען עטליכע פארשטעהער פון מיטעלע און קליין-אינדוסטריעלער און מיטגעטיילט, אז זיי זענען גרייט צו אנערקענען די הוספה פון 25 פראצענט פאר די ארבייטער און זיי ווילען באלד אונטערשרייבען אנ׳אפמאך. דערביי האבען די פארשטעהער אויפגעוויזען, אז נאר דער גרויס-אינדוסטריעלער-פעראיין איז פעראינטערעסירט אין שטרייק, ווייל זיי ווילען דערשטיקען דעם מיטעל- און קליין-אינדוסטריעלער.

אויף א זיצונג פון דער הויפט-פערוואלטונג פון די קלאסען-פעראיינען מיט דער שטרייק-קאמיטע איז אבער בעשלאסען געווארען קיין בעזונדערע אפמאכען נישט אונטערצושרייבען.

מ׳רייסט סחורות פון די הענד.

(–) ווי מ׳גיט איבער פון די סוחרים קרייזען, האט מען אין משך פון נעכטיגען טאג ממש געריסען סחורה פון די הענד. אין אלע הורט-געשעפטען האט

(ווייטער זעה 5-טע זייט).

צוויי הלוואות פאר פוילען.

די אמעריקאנער פינאנסיסטען האבען שוין פארמולירט זייערע בעדינגונגען

וואַרשאַ, 8 (אטע) די פראגע וועגען אַ גרויסער אַמעריקאַנישער הלואה פאַר פוילען שטעלט זיך פאַר ביים איצטיגען מאָמענט אויף פאָלגענדען אופן: פוילען קאָן בעקומען אַ סטאַביליזאַציע-הלואה אין דער הויך פון 50 מיליאָן דאָלאַר און אַ ווירטשאַפטליכע אינוועסטיציע-הלואה אין אַ ביז-איצט אומבעשטימטער הויך, יעדענפאַלס מעהר פאַר 50 מיליאָן. די אַמעריקאַנישע קאַפּיטאַליסטען האָבען שוין פאָרגעלעגט זייערע בעדינגונגען דער פוילישער רעגירונג און אויב די רעגירונג וועט די בעדינגונגען אַקצעפּטירען, וועט נישט זיין מעהר קיין שום מניעות אויף צו שליסען דעם געהעריגען אָפּמאַך. די רעגירונג מאַכט אָפּהענגיג איהר שטעלונג פון דעם בעשלוס פון סיים און סענאַט. דער עקאָנאָמישער קאָמיטעט פון מיניסטאָרען-ראַט וועט צושטעלען די פראַגע וועגען דער הלואה אַ קאָמיסיע פון פאַכלייט.

ווען וועלען בעפרייט ווערען די יודישע זעלנער?

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) ווי בעקאַנט, האָבען שוין געדאַרפט בעפרייט ווערען פון מיליטער די זעלנער, וועלכע זענען איינגעצויגען געוואָרען אין מיליטער ביז דעם 7. אָקטאָבער 1925.

די יודישע זעלנער זענען איינגעצויגען געוואָרען אין מיליטער נאָך דעם 7. אָקטאָבער 1925, צוליב די יום טובים וואָס זענען דעמאָלט אויסגעפאַלען און אזוי וואָלט אויסגעקומען, אז זיי זאָלען ווייטער מוזען דינען.

אין דער דאָזיגער אנגעלעגענהייט האָט זיך היינט געווענדעט דעפ. ראָזמאַרין אין קריגס-מיניסטעריום. א תשובה אויף דער אינטערווענץ וועט דעפ. ראָזמאַרין בעקומען אין פערלויף פון היינטיגען טאָג.

דימיסיע פון 7 מיטגלידער

פון דער וואַרשאַוער קהלה פערוואַלטונג.

וואַרשאַ, 8. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). צוליב דעם, וואָס דער קהלה-ראַט האָט נישט בעשטעטיגט דעם בודושעט-פּראָוויזאָריום פאַר די נאָהענטע 3 חדשים, האָבען זיך 7 מיטגלידער פון דער פערוואַלטונג אַנגעגעבען אין דימיסיע (ציוניסטען, מזרחיסטען און 1 אונפּאַרטייאישער) 3 מיטגלידער זענען נישט אָנוועזענד געווען. די איבעריגע 5 מיטגלידער (אַגודה) האָבען ערקלערט, אַז זיי וועלען זיך נאָך בעראַטען מיט זייערע פּאַרטייען.

איז אכסניות און רעסטאָראַנען מוז זיין ריין,

אז נישט וועלען זיי פערמאַכט ווערען.

וואַרשאַ. 8. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון סענאַט איז בעטראַכט געוואָרען דער בודושעט פון באַהן-מיניסטעריום.

בעת דער דיסקוסיע וועגען דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים אינערן-מיניסטעריום איז אַרויסגעטרעטען דער אינערן-מיניסטער גען. סקלאַדקאָווסקי, וועלכער האָט געזאָגט: איך בין אַ דאָקטאָר און וועל בלייבען אַ דאָקטאָר מיין גאַנץ לעבען. דאָס, וואָס איך בין אינערן-מיניסטער ענדערט גאָרנישט די לאַגע, אַלס דאָקטאָר מוז איך אָפּהיטען די ריינקייט. איצט וועל איך אָנהויבען אַ קאַמף מיט די האָטעלען, אכסניות און פּענסיאָנאַטען, וועלכע זענען געסטען פון וואַנצען און שמוץ, אין די קאָרידאָרען ליגען סאַמעטענע דיוואַנעס און ס'זענען נישט פאַרהאַן די נויטיגסטע אוביקאַציעס.

די רעסטאָראַנען וועל איך נאָך איינפיהרען אין היינטיגען סעזאָן: איך וועל פערמאַכען די שמוציגע געסטען אויף 2 חדשים. און אויב אין דער דאָזיגער ציים וועט דאָרטען נישט ריין ווערען וועל איך זיי פערמאַכען אַ צווייט מאָל און אַ דריט מאָל, עס מוז דאָרט ווערען אָרדנונג.

אין דער אַלגעמיינער דיסקוסיע וועגען אינערן-מיניסטעריום האָט גענומען אַ וואָרט סענאַטאָר רובינשטיין, וועלכער האָט בעריהרט די פראַגע פון זונטאָג-רוה און האָט ערקלערט ווייטער, אַז אין קאַלענדאַר „קרולאָווא אָפּאָסטאָלוב" ווערט אָפען גערופען צו פּאָגראָמען אויף יודען.

סענאַטאָר ריינגעל רעדט וועגען דער טייערקייט פון אויסלענדישע פּעסער און לאַגט פאָר, אַז אַ אויסלענדישער פּאַס זאָל קאָסטען 250 זל.

נאָכדעם טרעט צו דער סענאַט צו בעטראַכטען דעם בודושעט פון אויסערן-מיניסטעריום.

שרעקליכע פאַלגען פון דער ערד-ציטערניש אין יאַפּאַן.

לאָנדאָן, 8 (אטע) די פערלוסטען און שעדענס פון דער קאַטאַסטראָפע ווייזען זיך אַרויס צו זיין גרעסער, ווי מ'האָט לכתחילה גערעכענט. אין אָסאַקאַ זענען אומגעקומען 25 פּערזאָן, 5 שטעט און אַ גרויסע צאָהל קלענערע שטעטלעך זענען אינגאַנצען פערניכטעט. די צאָהל אומגעקומענע בעטרעפט עטליכע טויזענד מאַן.

פּויליש-דייטשע אונטערהאַנדלונגען אין גענף.

גענף, 8. (אט"ע). היינט איז געקומען פון גענף קיין וואַרשאַ דער דייטשער געזאַנדטער ראַוישער. מאָרגען קומט פאַר די ערשטע בעראַטונג צווישען דער פּוילישער און דייטשער דעלעגאַציע.

פּראָטעסטען געגען די טעלעפאָן-זייגערס.

וואַרשאַ. 8 (אטע) דער קאָמיטעט צו שיצען די רעכט פון די טעלעפאָן-אַבאָנענטען רופט צונויף אויפ'ן קומענדיגען זונטאָג אַ גראַנדיעזען מיטינג בעגען איינפיהרען די טעלעפאָן-זייגער'ס.

אויף היינטיגער זיצונג פון מאַגיסטראַט איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען אַ פּראָטעסט-פאָרשלאַג געגען די טעלעפאָן-זייגערס.

געגען די קורצע קליידער

לעמבערג, 8. (טעלעפאָניש). דער אַרציביסקופּ קשיאַנדז טוואַרדאָווסקי האָט אַרויסגעגעבען אַ פּעראָרדנונג וועגען די מאָדערנע פרויען-קליידער און טענץ. פרויען, וועלכע וועלען איבערטרעטען די פאָרשריפטען וועלען נישט אַריינגעלאָזען ווערען אין די קירכעס.

אַמעריקאַנער האַנדעלס-דעלעגאַציע אין ארץ ישראל.

ירושלים, 8 (יט"אַ, טעלעגראַפיש) אַהער איז אָנגעקומען אַ דעלעגאַציע פון 10 אַמעריקאַנישע געשעפטס-לייט אַן דער שפּיץ מיט דעם בעקאַנטען אינדוסטריעלער מאַקס שולמאַן פון טשיקאַגאָ. די דעלעגאַציע אינטערעסירט זיך מיט די האַנדעלס מעגליכקייטען אין א"י און אין די שכנות'דיגע לענדער.

מלוכה'לאָזע אַרבייטסלאָזע

אין דייטשלאַנד בעקומען זעלבע שטיצע, וואָס דייטשע בירגער

בערלין, 8. (יט"אַ טעלעגראַפיש). דאָס דייטשע אַרבייטס-מיניסטעריום האָט מודיע געווען דעם הילפס-פאַראיין פון די יודישע אַרבייטער, אַז פון איצט אָן וועלען די שטאַטסלאָזע אַרבייטסלאָזע בעקומען מלוכה-אונטערשטיצונג אויף דיזעלבע יסודות, ווי די דייטשע בירגער.

דער דאָזיגער בעשלוס פון דער דייטשער רעגירונג האָט אַן'אומגעהויערע בעדייטונג פאַר די יודישע אַרבייטסלאָזע, וואָס געפינען זיך אין דייטשלאַנד, וואָס האָבען נישט דאָס דייטשע בירגערשאַפט און האָבען דעריבער ביז איצט פון דער דערמאָהנטער שטיצע נישט געקאָנט גענייסען.

היטלער'ן ווערט נישט ערלויבט צו האַלטען רעדעס.

בערלין, (יט"א) די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע אַרבייטער-פּאַרטיי האָט געוואָלט אָרגאַניזירען אַ פאָלקס-פערזאַמלונג, אויף וועלכער עס האָט געזאָלט אַרויסטרעטען דער בעקאַנטער יודען-פרעסער היטלער. די פערזאַמלונג איז פערבאָטען געוואָרען דורך דער פּאָליציי. פון מינכען טיילט מען מיט טעלעגראַפיש, אַז אויך דאָרט איז פערבאָטען געוואָרען אַ מיטינג, אויף וועלכען היטלער האָט געזאָלט אַרויסטרעטען. פון דעם איז צו זעהן, אַז דער פערבאָט צו האַלטען רעדעס דורך היטלער'ן איז געבליבען אין קראַפט.

ציוניסטישער פערטרעטער אין אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס-אַמט

ירושלים. (א.י.ק.) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז ד"ר א. יאַקובסאָן, לייטער פון דער ציוניסטישער ביוראָ אין גענף בעשטימט געוואָרען אַלס פערטרעטער פון דער ציוניסטישער וועלט-אָרגאַניזאַציע אין דעם אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס-אַמט פון פעלקער-בונד. דאָס האָט פאַסירט אַלס רעזולטאַט פון די פערהאַנדלונגען, וואָס דער אַרבייטס-דעפּאַרטאַמענט פון דער היגער ציוניסטישע עקזעקוטיווע האָט אָנגעהויבען נאָך צוריק מיט אייניגע מאָנאַטען.

ה' אַלבערט טהאָמאַס האָט די בעשטימונג בעשטעטיגט און בעגריסט אין צוויי בריף צו ה' יאַקובסאָן און צו דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן. אין דעם בריף צו ה' יאַקובסאָן האָט ה' טהאָמאַס געשריבען: „איך בעגריס האַרציג דיין בעשטימונג. ווערענד דיינעם אַ בעזוך ביי מיר האָב איך דיר שוין אויסגעדריקט מיין גרויס פריינדשאַפט צו דער ציוניסטישער אונטערנעהמונג און עס וועט מיך זעהר פרעהען צו זיין דורך דיר אין פערבינדונג מיט דיין אָרגאַניזאַציע".

דעם רב'ס 4 טעכטער אַלס עדות

נייע סענסאַציאָנעלע פאָרשלאַגען פון די צרדים אויפ'ן ראַדימנער פּראָצעס אין פּשעמישל.

פּשעמישל, 9 (טעלעפאָניש) דער היינטיגער טאָג איז אויסגעפאַלען זעהר שלעכט פאַר דער „העלדין" פון פּראָצעס — זלאַטע רובין, דער פּערהער איז היינט פאָרגעקומען אין קליינעם זאַל פון קרייז-געריכט. די סענסאַציע פון טאָג איז געווען דאָס עדות זאָגען פון דעם רב שפּיראָ'ס 4 טעכטער, וועלכע האָבען צוגעצויגען די אַלגעמיינע אויפמערקזאַמקייט מיט זייער שעהנקייט.

קודם כל ווערט אויסגעהערט דער איינגענטימער פון דעם האָטעל אין ראַדימנע, דער יוד איינענבערג. ער דערצעהלט, אַז ווען זלאַטע רובין איז געקומען צופאָהרען קיין ראַדימנע, האָט זי זיך פאָרגעשטעלט אַלס אַ רבי'צין פון יאַסי (רומעניען). דער עדות האָט איהר אָבער לכתחילה באַלד נישט געגלויבט, ווייל זי טראָגט נישט קיין שייטעל.

דער עדות דאָמיניעץ, אַן'איינוואוינער פון ראַדימנא, אַ פּשוט'ער יוד, דערצעהלט, אַז ווען ער האָט זיך איינמאָל צופעליג בעגעגענט מיט זלאַטע רובין, האָט זי איהם געפרעגט, ווי אַלט ער איז, ווען ער האָט איהר געענטפערט, אַז 63 יאָהר, האָט זי געענטפערט: „אויב אַזוי, וועסטו מיך שוין נישט קענען בעפרידיגען"... זי האָט איהם אָבער ווייטער געפרעגט, צי ער וואָלט געוואָלט מיט איהר חתונה האָבען. ער האָט איהר געענטפערט מיט אַן אָפּזאָג. זלאַטע רובין לייקענט דאָס אָבער אָפּ.

די עלטסטע טאָכטער פון רב שפּיראָ דערצעהלט, אַז זי האָט געהערט, ווי זלאַטע רובין האָט געפאָדערט פון איהר פאָטער געלד! און ווען ער האָט ערקלערט, אַז ער האָט נישט, האָט זי צו איהם געשריבען: „פערקויף די באָרד דיינע און גיב מיר!" די איבעריגע 3 טעכטער פונ'ם רב שיצען אויך זייער פאָטער.

ס'קומט אַריין אין זאַל דעם רבשפּיראָ'ס פרוי, די רביצין. זי ערקלערט, אַז זי איז אַלט 57 יאָהר. זי טראָגט אַ נייע זיידען קלייד. יעדע עטליכע מינוט פאַלט זי אין חלשות. זי גיט איהרע ערקלערונגען זעהר שטיל, גלייך זי וואָלט איינגערוימט אַ סוד. אויף דער פראַגע פון פּראָזיצער ענטפערט זי, אַז שוין 8 יאָהר, ווי זי האָט מיט איהר מאַן נישט געהאַט קיין בעציהונגען. זי דערצעהלט אויך, אַז די בעשולדיגטע זלאַטע רובין האָט איהר פאָרגעלעגט 4000 דאָלאַר זי זאָל אָפּ'גט'ן איהר מאַן, דעם רב.

עס נעהמט אַ וואָרט ד"ר לאַנדוי וועלכער האַלט אַ לאַנגע רעדע. ער כאַראַקטעריזירט נאָכאַמאָל די פּערזאָן פון זלאַטע רובין. ער לעגט פאַר אַרויסצורופען אַלס עדות אַ געוויסען פּנחס לוקס פון ניי-סאַנץ, וועלכער זאָל פעסטשטעלען, אַז זלאַטע רובין האָט אין ניי-סאַנץ געהאַט אַ שאַנד-הויז.

דער פּערטיידיגער פון זלאַטע רובין אַדוו. גראָספעלד לעגט-פאָר, אַז מ'זאָל מאַכען אַ מעדיצינישע אונטערזוכונג, צי דער רב שפּיראָ איז אימפּאָטענט. אַלע פאָרשלאַגען ווערען אין געריכט אָפּגעוואָרפען.

מאָרגען (היינט מיטוואָך) וועלען רעדען די צרדים און אין אָווענד, אָדער דאָנערשטאָג אינדערפריה וועט אַרויסגעטראָגען ווערען דער אורטייל.

(נאָך וועגען פּראָצעס זעה 6-טע זייט).

אכטונג, דאַמען-מאַנאַזין-שניידער!

היינט, מיטוואָך, דעם 9. מערץ ה. י. 6 אַ זייגער אין אָווענד קומט פאָר אין לאָקאַל פון האַנדווערקער-פעראיין, זאַכאָדניאַ 66

אַ פערזאַמלונג

פון דאַמען-מאַגאַזין-שניידער מיט דעם ט. א:
„אונזער שטעלונג צו דער יעצטיגער לוין-אַקציע אין אונזער פאַך".
איינגאַנג פאַר מיטגלידער און מיט איינלאַדונגען.
1265

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, ביטענס, דרושאַנסלעס, צאָהן-פּיסטולעס
א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2

Dr. ADAM
Grosglik
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונד.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער געשעפטס-אינהאָבער
ה' מאיר נח נירענבערג
מיט פרל. סאָלאַ גראַנעק
גראַטולירען הערצליך און ווינשען פיל גליק
ב. זאַלצבערג,
ה. ראָזענבערג,
ק. כוסין.
1262

כשר לפסח
די לאָדז. פלאַנצען-פּוטער-פאַבריק
דער אַקציען-געזעלשאַפט גאָלדשטאַדט
לאָדז, ניעצאַלאַ שטר. 12
(טעלעפאָן פון דער פאַבריק 47-01 און פון קאָנטאָר 15-36 און 5-68)
מאַכט בעקאַנט איהרע געעהרטע קונדשאַפט, אַז זי נעמט שוין אָן בעשטעלונגען אויף פסח'דיגע פלאַנצען-פעטס
צעטאַגאָל (CETAGOL) האַרטע סאָרט
סאַגאָל (SAGOL) ווייכע סאָרט
די געעהרטע קונדען ווערע געבעטען, וואָס פריהער צו בעשטעלען אונזער כשר לפסח פלאַנצען-פעטס, כדי צו קענען צו דער צייט אויספיהרען אַלע בעשטעלונגען.
די אויסאַרבייטונג פון אונזערען פלאַנצען-פעטס איז אונטער דער השגחה פון הרב ישראל פרידעל אין לאָדז.
1167

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 9. מערץ 1927

לאדז. [illegible] 1927

דער אפּעל
צו דער וועלט.

דער יודישער קאנגרעס אין וואשינגטאן האט זיך פייערליך פארענדיגט. מען האט אנגענומען א רייהע רעזאלוציעס און אויפ'ן ערשטען ארט געפינט זיך דער בעשלוס צו ווענדען זיך מיט אן אפּעל צו דער עפענטליכער מיינונג פון דער גאנצער וועלט וועגען די שענדליכע מעשים אין רומעניען...

— עפענטליכער מיינונג פון דער גאנצער וועלט:

טעאָרעטיש קאָנען מיר זיך גאנץ גוט אויסמאָהלען וואס דאס מיינט. די שטימען פון די בעסערע מענשען אין יעדען לאנד, די מיינונג פון געזעלשאפטען, וואס היטען אפ קולטור-ווערטען אלס דעם ערשטען און טייערסטען יסוד פון אונזער דור, די בעציהונג פון דער גרויסער פרעסע, וואס איז אונטער אלע אומשטענדען פערפליכטעט צו פראטעסטירען געגען בעווייסע שאנד מאטען — דאס אלץ צוזאמען גענומען זאל הייסען „עפענטליכע מיינונג".

יודען האבען שטענדיג געהאלטען פון עפענטליכער מיינונג. נישט זעלטען איז דאס געווען אונזער איינציגער שוץ און איינציגע גאראנטיע. אבער גראדע פון אונזער ביטערער ערפאהרונג ווייסען מיר, אז דער וועג צום יושר דורך דער עפענטליכער מיינונג פון דער וועלט איז זעהר לאנג, א מאל — צו לאנג.

אין דעם פאל מיט דעם רומענישען געזעלשאפטליכען און מלוכה-אנטיסעמיטיזם קען עס אונז אויסקומען אפשר צו ווארטען צעהנדליגער יאהרען. איידער עס וועט זיך איינגעבען צו ברעכען דעם גוט קולטיווירטען און נאך בעסער טאלערירטען באנדיטיזם, מיט דער קראפט פון דער עפענטליכער מיינונג.

דער פסק דין אין דעם טשערנאָוויצער פראצעס, וואו דער מערדער פון דעם פולשטענדיגען אונשולדיגען יודישען סטודענט דוד פאליק איז בעפרייט געווארען פון די געשוואוירענע. בעווייזט. אז מען האט דא צו טון מיט, א ווי צו זאגען, פּרינציפּיעלע ליבהאבער פון רויב און מארד. דא קען העלפען א ממשות נאר אזא אינטערווענץ, וואס די רומענער זאלען תיכף דערפיהלען איהר ווירקונג און ממשות.

מען קען זיך שווער פארשטעלען, אז ביי דעם היינטיגען צושטאנד פון דער העצע געגען יודען אין רומעניען, זאל עס מעגליך זיין אויף אן אנדער אופן איינצווווירקען אויף רומעניען ווי נאר דורך דעם פעלקער-בונד. דא דארף מען לאזען דערהערען די יודישע שטימע און פון דאנען דארף קומען די ערנסטע און קאטעגארישע ווארנונג צו דער רומענישער רעגירונג. דער פעלקער-בונד איז די בערופענע וועלט-טריבונע און פון דעם פעלקער-בונד קענען יודען פארלאנגען און בעקומען די נויטיגע אינטערווענץ.

דער יודישער קאנגרעס אין אמעריקא וואלט בעהאנדעלט קאנסעקווענט און פראקטיש, אויב ער וואלט גלייכצייטיג מיט דעם אפעל צו דער עפענטליכער מיינונג געווענדעט זיך אויך צו דער וועלט-אינסטיטוציע, וועלכע האט אפיציעל צו רעפרעזענטירען די עפענטליכע מיינונג פון דער וועלט.

ח. גראסמאן.

דאס שוידערליכע פערברעכען, וואס איז פערשוויגען געווארען.

אין זיינע ווייטערדיגע רייזע-בעשרייבונגען איבער די דרום רוסישע געביטען, וואס האבען געליטען פון די פאגראמען, דערצעהלט דער פראנצ. שריפטשטעלער בערנארד לעקאש שוידערליכע פרטים וועגען פאגראם אין פראסקוראוו.

„איך האב נאך געהאט צו בעזוכען זשיטאמיר, פראסקוראוו, איבערהויפט פראסקוראוו. נאר כ'האב נאך פריהער בעדארפט נאך אמאל זיין אין קיעוו. מ'האט אויף מיר דארט געווארט.

דאס זענען געווען היימלאזע פון מעזשיגארע, טשערנאביל, טריפאליע, הייסין און אנדערע שטעדט.

איך האב זיי ביי זיך אויפגענומען. איינע, ווי מאגילעוויטש און קאטיק, זענען געווען די איינציגע איבערגעבליבענע פון די שוידערליכע מאסענמארדען אין דניעפר, וועלכע ס'האט אויסגעפיהרט דער אטאמאן סטרוק, אנדערע זענען דערטרונקען געווארען פון אטאמאן זעליאני. נאכדעם ווי די קרבנות האט מען אנגעטהון כל-ערליי עינויים האט מען זיי גרופענווייז געווארפען אין דניעפר. די שילדערונגען שטייגען איבער איינע די צווייטע מיט זייער מערדערישער גרויזאמקייט.

איינע האבען זיך געקענט ארויסראטעווען צושווימענדיג צום ברעג, אנדערע האט מען אבער געווארפען אין סאמע מיטען פון טייך. פון די שיפען „קאזאק" און „באראן ארענבורג".

מ'האט געווארפען גראנאטען אויף צעהנדליגער יונגע לייט, ווען מ'האט ארייגעשליידערט אין וואסער. די גראנאטען האבען געפלאצט אויף די קערפערס.

מעטיעוו האט אויף מיר געווארט צווישען איהרע חורבות, א טויטע שטאדט, א שטאדט, וואס איז אפגעווישט געווארען פון דער ערד, נאר בערג מיט שטיינער ווי מצבות.

אין מעטיעוו האט מען פערמאכט הונדערטער יודען אין שול און זי בעגאסען מיט פעטראל. מ'האט דערנאך אנגעצונדען די שול און אזוי פערברענט אלע יודען לעבעדיגערהייט. דערנאך האט מען פערברענט די שטאדט.

אין מעטיעוו, ווי אין טשערקאס, פאסטאוו און אין פיל אנדערע ערטער, האט מען בעהאנגען יודען און נישט דערהאנגען. מ'פלעגט נעהמען א מענשען, איהם ארויפטון דעם שלייף פון שטריק אויפ'ן האלז, דערנאך האט מען איהם צוריקגערופען צום לעבען, מ'האט איהם געשלאגען, געפאדערט געלד, און אין דעם זכות פון אויסקויף האט מען איהם צוגעזאגט צו הענגען מיט אמאל. אין פאסטאוו האט מען געצוואונגען די זוהן זיי זאלען הענגען זייערע טאטעס.

זשיטאמיר — די שטונדען, וואס איך האב דארט פערבראכט האבען מיר איבערגעלאזט אין מויל א געשמאק פון אש.

זשיטאמיר. איך בין נאר וואס אהין אנגעקומען און ביי דער טיר פון מיין האטעל האבען מיך שוין אפגעווארט הונדערטער מענשען, אלטערע, יונגערע, יודען, קריסטען, יעדער האט געוואלט מיר עפעס דערצעהלען, יעדער האט אומבעדינגט געוואלט איך זאל איהם אויסהערען. ארימע און רייכע, געוועזענע בורזשויעס און ארימע יודען.

איך האב געזעהן עווענטשוק, פעסטאלאוויטש, וועלכע, אלס מיטגלידער פון שטאדט-ראט זענען בעגאנגען צוזאמען מיט דעם קריסטליכען „גאלאווא" פון שטאדט. סיוואצקי, צו פעטליורע'ן, וועלכער אז דאן געשטאנען אונטער זשיטאמיר, און איהם געבעטען אפצוהאלטען זיינע לייט און אפצושטעלען דעם פאגראם. און פעטליורע האט אפגעזאגט.

אין זשיטאמיר, מאסען שחיטות, פראקלאמאציעס מיט די גרעסטע בלבולים אויף די זשידעס. 4 טעג זענען די טויטע קערפערס געבליבען ליגען אין די גאסען, ווייל מ'האט נישט געהאט דאס רעכט זיי צו ברענגען צו קבר ישראל. ערשט אויפ'ן פינפטען טאג האט מען בעקומען פון דעם שעף-אטאמאן די דאזיגע ערלויבניש. און דער רב אונגער האט מיר דערצעהלט, אז ווען ער איז געקומען אויפ'ן בית עולם, האט ער געשפאנט צווישען צוויי שורות פון מתים. איינער אנגעשפארט אין צווייטען. עס זענען דארט געווען פון דריי ביז פיער הונדערט קרבנות.

דער אנפיהרער פון פאגראם איז געווען וואזני, א דירעקטער געהילף פון פעטליורע. מיר קלינגען נאך אין די אויערען די ווערטער פון זאיק'ען, וועלכער האט מיר דערצעהלט וועגען זיין איידעם: „כ'האב געזעהן זיין קערפער אויפ'ן וועג. א חזיר, מיט ביידע פיס אויף זיין בויך, האט איהם געגריזשעט די קישקעס...

פראסקוראוו איז דאס ערגסטע, עס איז אוממעגליך אין א מענשליכער שפראך איבערגעבען דעם איינדרוק פון דער דאזיגער שחיטה, דאס סיסטעמאטישע פערברעכען, וואס איז ארגאניזירט געווארען מיט אלע פרטים, ווי מען ארגאניזירט א מאדערנע שלאכט, לויט אן אויסגעארבייטען פלאן. אין פראסקוראוו איז די ריכטיגע שולדיגקייט פון פעטליורע און זיינע מיטהעלפער פעסטגעשטעלט אויפ'ן פארמעלסטען אופן. ס'איז געווען איבעריג צוליב דעם דורכרייזען 15 טויזענד קילאמעטער, היות ווי ס'איז פערהאן פראסקוראוו. דאס איז גענוג.

איך בין אהינגעקומען גאנץ פריה, ווען אויפ'ן פעלד זענען נאך געווען לוסטיגע פויגעלעך און שמעקענדיגע ראזעס. כדי צו קומען אין שטאדט אריין, האב איך גענומען דעמזעלבען וועג אויף וועלכע ס'זענען געגאנגען סימאסענקא'ס חיילות מיט דעם ציל אויסצוקוילען אין 48 שטונדען איבער 3 טויזענד יודען.

דריי טויזענד? גענוי איז די צאהל נישט פעסטגעשטעלט. איינגע זאגען 4 טויזענד, אנדערע 3,500. איך בענוץ זיך מיט די אפיציעלע דאטען.

פון פראסקוראוו האב איך מיטגעבראכט און איבערגעגעבען אין די הענד פון שווארצבארד'ס פערטיידיגער, אנרי טארעס, די טראגישע דאקומענטען.

איך האב געבראכט א גבית-עדות פון קריסטען, ד"ר פאלאווצעוו, דארפאן און פון אסך יודען.

דער דאקטאר דארפאן, אן ערליכער קריסט, איז איינגעלאדען געווארען אין דעם טאג, ס'איז געווען א שבת, צו איינעם קראנקע. און בשעת ער האט זיי אויסגעהערט, זענען אנגעקומען די באנדיטען און זיי בע'הרג'עט.

ער איז געגאנגען צו איינעם א שיין, וועמעס פרוי עס איז געגאנגען צו קינד, ווען ער איז צוגעקומען צום הויז, האט ער בעגעגענט ארויסגעהן פון דארט 3 קאזאקען מיט סאבלעס, וואס האבען געטריפט מיט בלוט.

„איך האב נישט בעגריפען, וואס עס איז דארט פארגעקומען", דערצעהלט ער. „איך בין ארייגעקומען אין צימער וואו כ'האב געטראפען אזא בילד: אויפ'ן בעט איז געלעגען א פרוי מיט אן אויסגעשניטענעם בויך. זי האט געהאלטען אין מיטען פון געבערען זיך. דער קאפ פון קינד האט שוין ארויסגעשטעקט און די באנדיטען האבען עס אפגעהאקט פון גוף, אזוי אז די פיסלעך זענען געבליבען אינעווייניג".

ער איז אוועק צו דעשעל. דער קראנקער פאטער איז דער ערשטער דערשטאכען געווארען, זיין פרוי און קינד, וועלכע האבען קענטיג איהם געוואלט פערטיידיגען, זענען געקוילעט געווארען.

מאנכע פאמיליעס זענען אויסגע'הרג'עט געווארען מיט סאבלעס, פאמיליעס פון 12 און 15 פערזאן. די צאהל פון די קאליקעס און משוגעים איז שוידערליך. דאס האט געדויערט א גאנצע טאג און אין אוונט האבען די קאזאקען לאנג געוואשען זייערע סאבלעס אין וואסער ביי קריסטען און זיי דערצעהלט זייערע גבורות: ס'איז געווען א שווערער טאג, א שווערער קאמף. א קאמף? זיי האבען זיך געשלאגען? זיי האבען געקוילעט ווי אין א שעכטהויז.

איך געה אויף א בערגיגען וועג וואס פיהרט קיין פעלשטין (אין פעלשטין האט מען געטראגען יודישע צופה'לעך אויף די קאזאקישע פיקעס, מען האט די געעפענטע בייכער פון פרויען אנגעשטופט מיט שטרוי און אנגעצונדען); איך וויל בעזוכען פראסקוראווער בית עולם, א מאהלעריש ווינקעל, וואס ברענגט אריין א שטיקעל מזרח-פייזאזש אין דער ארומיגער איינפארבינקייט.

איך האב בעטראכט די מלאנכאלישע פנים'לעך אויף וועלכע ס'געהט נאך צייטענווייז דורך דער שאטען פון דער אמאליגער קאטאסטראפע. און איך האב דאן גרונטליך ארייגעזאפט אין מיר דעם שוידער פון דעם גרויסען פערברעכען און די אונגליקליכע רחמנות אויף די לעבען-געבליבענע.

(מארגען-זשורנאל).

נאך לאנד פאר יודישער קאלאניזאציע אין קרים.
דער בעשלוס פון רוסישען אלפערבאנדישען „ציק".

מאסקווע (יט"א) ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט, איז בעשלאסען געווארען אויסצוטיילען נייע ערד-שטחים פאר דער יודישער קאלאניזאציע אין קרים. איצט ברענגען מיר דעם בעשלוס אויספיהרליך.

דאס פרעזידיום פון אלפערבאנדישען „ציק" האט אונטערן פארזיץ פון קאלינין'ען אבגעהאלטען איינציגע זיצונגען, אויף וועלכע עס איז בעטראכט געווארען דער בעריכט פון דער קאמיסיע, וואס איז געשיקט געווארען פון „ציק" קיין קרים אויסצופארשען די פראגע וועגען דער ערד-איינארדנונג פון דער ארטיגער טאטערישער און דער איבריגער קרימער בעפעלקערונג, וועלכע איז נישט גענוג בעזארגט מיט ערד. ווי אויך וועגען איינארדנען 3000 יודישע פאמיליעס, וואס ווילען איבערגעהען אויף ערד-ארבייט.

גוט בעטראכטענדיג די פראגע און אויסהערענדיג פערשידענע מיינונגען איז דאס פרעזידיום געקומען צום בעשלוס, אז אין קרים זענען פאראן 3,000 פאמיליעס פון דער ארטיגער בעפעלקערונג, וועלכע נויטיגען זיך אין ערד און אין בעזעצונג אויף פרייע פלאנדען. עס איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז גוטע ערד, וואס טויג צו בעארבייטען, איז פאראן בלויז אין צוויי געגענדען: אין דזשאנקאי'ער און יעוופאטאריער. רעכענענדיג צו 26 העקטאר לאנד אויף א פאמיליע, קאנען אין די דאזיגע צוויי געגענדען בעזעצט ווערן 11 טויזענד 725 פאמיליעס.

ארויסגעהענדיג דערפון, האט דאס פרעזידיום פון „ציק" בעשלאסען, אין דער ערשטער רייהע אויסצוטיילען פריי לאנד פאר די 3,500 פאמיליעס פון דער ארטיגער טאטערישער און אנדערער בעפעלקערונג. פאר זיי דארף אויסגעטיילט ווערען ערד אין סימפעראפאלער, דזשאנקוער, יעוופאטאריער און אנדערע ראיאנען. לויט דעם אויסוואהל פון קרימער „ציק".

נעהמענדיג אין בעטראכט, אז נאך דעם ווי די ארטיגע בעפעלקערונג, סיי די טאטערישע סיי פון אנדערע נאציאנאליטעטען וועלען בעזארגט ווערען מיט ערד, וועט נאך אלץ בלייבען בעדייטענדע טיילען פריי לאנד, האט דאס פרעזידיום פון אלפערבאנדישען „ציק" געפונען פאר מעגליך אויסצוטיילען נייע שטחים לאנד אין קרים צו בעזעצען אויף איהר הארעפאשנע יודען. וואס ווילען איבערגעהען אויף ערד-ארבייט. די ערד דארף אויסגעטיילט ווערען אין דזשאנקאיער און אין יעוופאטאריער ראיאנען, אין שכנות מיט די פריהערע בעזעצטע שטחים, און דארף זיין גענוג צו בעזעצען 2,080 פאמיליעס.

צוזאמען מיט דער פריהער אויסגעטיילטער ערד אין קרים וועט זיך אין בעזיק פון יודישע ערד-ארבייטער אין קרים געפינען ביי 175 טויזענד העקטאר לאנד.

פון יודיש-אמעריקאנישען קאנגרעס אין וואשינגטאן.
ד"ר סטיפען ווייז וועגען רומעניען און וועגען דער יודישער אגענץ.

וואשינגטאן, (י.ט.א.) צום יודיש-אמעריקאנישען קאנגרעס זענען געקומען עטליכע הונדערט דעלעגאטען פון פערשידענע טיילען לאנד. דער פרעזידענט פון קאנגרעס ד"ר סטיפען ווייז האט געהאלטען אן ערעפנונגס-רעדע, וואס האט געמאכט א שטארקען רושם. „רומעניען דארף זיך בעדענקען, האט געזאגט ד"ר ווייז, אויב זי וועט געהן אין די דרכים פון צארישען רוסלאנד, וועט זי ענטגילטיג פעראורטיילט ווערען דורך דער גאנצער וועלט. מיר קענען זיך נישט בעפרידיגען נאר מיט דעם, אז אין רומעניען קומען נישט פאר קיין פאגראמען, מיר פאדערען א ראדיקאלע ענדערונג אין דער בעציהונג מצד די הערשענדע פארטייען און פון די סטודענטען צו די יודען. אויב די רומענישע רעגירונג וועט אויפריכטיג דערצו שטרעבען וועט זי קענען בעהערשען די אנטיסעמיטישע טענדענצען אין דער סטודענטען-בעוועגונג".

אריבערגעהענדיג צום אפמאך, וואס איז געשלאסען געווארען צווישען ד"ר וויצמאן און לואי מארשאל, האט ד"ר ווייז געזאגט: דער אפמאך וועגען דער יודישער אגענץ דארף ווארם בעגריסט ווערען, ווייל ער וועט ברענגען פיל נוצען די יודען. דער אפמאך בעדייט נישט קיין קאמפראמיס פון אידעען, נאר א פערשטענדיגונג וועגען א געמיינזאמער טעטיגקייט.

ד"ר ווייז האט ווייטער געשילדערט די אינערליכע לאגע אין אמעריקא און האט אנגעוויזען, אז דער רעליגיעזער האס, וואס האט זיך פערשטארקט אין אמעריקא מיט א פאר יאהר צוריק איז לעצטענס אפגעשוואכט געווארען. דאך געפינט ער זיין אויסדרוק אין שטארקען אנטאגאניזם געגען דער איינוואנדערונג פון געוויסע עלעמענטען פון מזרח אייראפא, הגם די דאזיגע עלעמענטען האבען זעהר גרויסע פערדינסטען פאר דער אמעריקאנער ציוויליזאציע. דאס צונויפרופען די אלוועלטליכע קאנפערענץ איז געווארען א נויטווענדיגקייט. אין יאהר 1918 איז נישט מעגליך געווען צו שאפען דעם קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציעס אויף דעמאקראטישע יסודות, אויך היינט איז דאס שווער דורכצופיהרען אבער דאס מוז געטון ווערען. אין משך פון די לעצטע 10 יאהר זענען פארגעקומען פערשידענע ענדערונגען אין די אייראפעאישע לענדער. אין חודש אויגוסט היי-יאהר דארף צונויפגערופען ווערען א קאנפערענץ אין אייראפא געווידמעט דער זיכערונג פון די יודישע רעכט.

DR PRYBULSKI
וואחאדזקא 1, טעלעפאן 25-38
ווענערישע און האר - הויט - קראנקהייטען
מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
קאמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אווענד,
דאמען: פון 4—5 נאכם.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-92
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און [illegible]
[illegible] קראנקהייטען.
[illegible] מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
קאמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט
9. מערץ 1927.

9 מיטוואך ה אדר ב תרפ"ז	מערץ זון-אויפגאנג 6.16 זון-אונטערגאנג 5.21 לענג פון טאג 10.50

פונאנדערלאזען די קהלה-פערוואלטונג.

איבער דער פראגע האט נעכטען דעבאטירט דער קהלה-ראט.

פערוואלטונג דארף אויסארבייטען א פלאן פון דער פסח-אקציע.

(ה) די נעכטיגע זיצונג פון קהלה-ראט איז ערווארט געווארען מיט אומגעדולד. מ'האט געוואלט זעהען ווי ס'וועט אויסזעהען אין ראט נאך א הפסקה פון 7 חדשים צי ס'האבען זיך שוין אויסקריסטאליזירט די נייע מעהר-הייטס-קאמבינאציעס א.א.וו. אויף דער טאג ארדנונג איז געווען בלויז די פראגע וועגען דער פסח הילף-אקציע, אבער שוין פון אנהויב האט זיך אלס צענטראל-פונקט אויסגעטיילט פון דער ערשטער טייל פון די זיצונג דער דרינגענדער פארשלאג וועגען אונצופרידענהייט דער פערוואלטונג, וועלכען ס'האט אריינגעטראגען די פועלי-ציוניסטישע פראקציע.

א פערטעל אויף 10 עפענט דער פארזיצער פון קהלה-ראט ה' בודזינער די זיצונג אין אנוועזענהייט פון 22 מיטגלידער. ער לעגט פאר צו בעעהרען דעם אנדענקען פון'ם פערשטארבענעם מיטגליד פון קהלה ראט מרדכי יהושע זעלמאנאוויטש ז"ל. אלע הויבען זיך אויף פון די ערטער. נאכדעם ווי דער פארזיצער שטעלט פאר דעם נייעם מיטגליד פון קהלה-ראט ה' בענדיט ווארשאווסקי, לעגט ער פאר אנצונעהמען

א פראטעסט געגען די אנטי-יודישע עקסצעסען אין רומעניען.

דער פארזיצער פערוכט זיך דערביי אויף דעם געשעהען פון דירעקטאר פון ימ"א ה' מ. גראסמאן מיט'ן „נייעם פאלקסבלאט", אין וועלכען ה גראסמאן בעשטעטיגט, אז אלץ, וואס ס'איז געווען געשריבען וועגען די עקסצעסען איז ריכטיג. דער פראטעסט ווערט איינשטימיג אנגענומען.

דער פארזיצער ערקלערט. אז אויף דער טאג-ארדנונג שטעהט בלויז איין פראגע—די פסח-הילפס-אקציע. אלס ער שטעלט מעלדעט זיך צום ווארט דאקטאר עדעלמאן. ער לעגט פאר אלס ערשטען פונקט פון דער טאג-ארדנונג אוועקצושטעלען די פראגע וועגען אויסדריקען

אונצופרידענהייט דער פערוואלטונג.

ה' איידעלמאן ווייזט אן, אז די קהלה-פערוואלטונג האט ביז איצט נישט אדורכגעפיהרט קיין קאנטראלע איבער דער פאראיאהריגער סקאנדאליעזער פסח-אקציע, האט נישט נאכקאנטראלירט די קויהלען-פערטיילונג; די קהלה-פערוואלטונג ענדליך האט זיך ערלויבט צו-צושטעלען צום בעשטעטיגען א בודזשעט, וואס איז דורכ'ן ראט נישט אנגענומען געווארען. זייט 8 וואכען, זאגט ווייטער דער רעדנער, קומען נישט פאר קיין זיצונגען פון דער פערוואלטונג. די טעטיגקייט פון דער קהלה איז פאריבערגעטראגען געווארען צו פערשידענע רבנים און רביים. דער רעדנער גרייפט שטארק אן די קהלה-פערוואלטונג, וואס זי האט נישט אונטערשטיצט די יודישע שולען אין דעם שווערען קאמף פאר זייער עקזיסטענץ.

ד"ר ריגער געפינט איין, אז נישט נאר די קהלה פערוואלטונג איז שולדיג, שולדיג איז אויך דאס פרעזידיום פון ראט. די קהלה האט פערלוירען איהר אויטאריטעט און בעקומט דעריבער נישט קיין געלד. דער רעדנער לעגט דעריבער פאר, אז דער קהלה-ראט לעזט זיך אויף און פאדערט אויף די פערוואלטונג אין פערלויף פון 2 חדשים

דורכצופיהרען נייע וואהלען.

די דיסקוסיע ארום דער טאג-ארדנונג ווערט פערוואנדעלט אין א רייה דעקלאראציעס פון די פערשידענע פראקציעס.

אין נאמען פון דער אגודה-פראקציע ערקלערט ה' ליפשיץ, אז אין דער קהלה האט די גאנצע צייט געהערשט אן אונארדנונג, דער פארזיצער ד"ר ראזענבלאט האט די גאנצע צייט סאבאטירט, איצט, ווען דער וויצע-פארזיצער האט איהם פארגעשלאגען איבערצונעהמען די לייטונג פון דער ארבייט, האט ער עס איבערגעגעבען דעם דאקטאר ניימאן.

ה' רומקאווסקי פערטיידיגט ד"ר ראזענבלאט, ווען די ציוניסטען וואלטען געגאנגען אין די דרכים פון די אגודה-לייט וואלטען זיי געקענט צווינגען אויסצוצאהלען די בעשטעטיגטע סובסידיעס. ער ווארפט פאר דער פערוואלטונג. אז זי האט פערברויכט דאס געלד, וואס זי האט בעקומען אלס דירה געלד פאר הערצ'ס אלראנקע אויף נישט קיין קינדער-אינסטיטוציעס. צום סוף לעגט ער פאר, אז 20 פראצ. פון די בעשטימטע סובסידיעס זאל פאר אלע אינסטיטוציעס אויסגעצאהלט ווערען פאר פסח.

דאקטאר צעדערבוים ווייזט אן, אז נאך דעם 24. דעצעמבער האט ער אריינגעטראגען א פארשלאג וועגען א קויהלען-פערטיילונג. דער פארשלאג איז גאך ביז היינט נישט בעטראכט געווארען.

דאקטאר פערגאמענט פראטעסטירט. וואס די קהלה-פערוואלטונג האט נישט געשטיצט די יודישע שולען. ער לעגט פאר ארויסצושטעלען אויף דער טאג-ארדנונג די פראגען וועגען סובסידיעס פאר די יודישע שולען, וועגען איסור אויף בשר חוץ, וועגען אונצופרידענהייט דער פערוואלטונג, וועגען אויפלעזונג פון קהלה ראט און אז די געשעפטס-פיהרונג זאל זיין אויף יודיש.

דאקטאר ל. ראזענבערג איז אין דער מיינונג, אז די פסח-אקציע דארף זיין פאר אלעם. ער לעגט פאר, אז יעדע 2 וואכען זאל פארקומען א זיצונג פון ראט.

דאקטאר האסמאן: אין ראט זיצען די זעלבע גרופען, וואס אין דער פערוואלטונג. ווער זשע וועט שטימען פאר אונצופרידענהייט? דער איינציגער אויסוועג ביים איצטיגען צוזאמענשטעל איז

אויפצולעזען דעם ראט צוזאמען מיט דער פערוואלטונג.

ער לעגט פאר, אז ס'זאל געשאפען ווערען אן אונפארטייאישע קאמיסיע אויסער דער קהלה, וואס זאל אדורכפיהרען די פסח הילפס-אקציע.

דאקטאר פלאטא מיינט, דעם פארשלאג וועגען אונצופרידענהייט דער פערוואלטונג, וועט נישט ברענגען קיין נוצען און דעריבער וועט זיין פראקציע נישט שטימען פאר'ן פארשלאג.

דאקטאר ניימאן שטעלט פעסט, אז ד"ר. ראזענבלאט האט איבערגענומען זיין אמט און האט אויף א געזעצליכען גרונד איבערגעגעבען איהם, ניימאן'ען, דאס פיהרען די קהלה-ענינים.

דער פארזיצער ענטשולדיגט זיך, וואס ער האט ביז איצט נישט צוזאמענגערופען קיין זיצונג פון קהלה ראט. ער איז געווען נישט געזונד.

דא ווערט ערקלערט

א הפסקה.

נאך דער הפסקה טראגט דאקטאר ליפשיץ ארויין א פארשלאג, אז אין דער סומע, וואס וועט בעשטימט ווערען פאר דער

פסח-אקציע

זאל אויך אריינגערעכענט ווערען 20 פראצענט פון די סובסידיעס פאר די אינסטיטוציעס, וואס זענען בעשטימט געווארען אין בודזשעט פון היינטיגען יאהר.

דער שטעלפערטרעטער פון פערוואלטונגס-פארזיצענדער ה' ניימאן איז געגען אויסצאהלען איצט סובסידיעס, די גמינע האט נישט קיין געלד און איז פערשולדיגט אויף 73 טויזענד זלאטעס.

דאקטאר זעלמאנאוויטש איז געגען צוזאמענבינדען די פראגע פון סובסידיעס מיט דער פראגע פון דער פסח אקציע. די יודישע שולען און קינדער-היימען פאר וועלכע עס זענען נישט בעשטימט געווארען דורך דער איצטיגער מעהרהייט קיין סובסידיעס, טארען נישט בעיגולה'ט ווערען.

אויך דאקטאר עדעלמאן איז געגען צוזאמענבינדען די דערמאהנטע צוויי פראגען.

פארזיצענדער פון ראט ה' בודזינער לעגט פאר אפצוטיילען די צוויי פראגען, ווייל אויב עס וועט זיך געפינען געלד אויף דער פסח-אקציע וועט אבער קיינער נישט בארגען קיין געלד אויף סובסידיעס. דערביי דערצעהלט ה' בודזינער, אז ער האט געוואלט בארגען דער גמינע געלד אהן ציגזען אויף 6 חדשים, כדי אויסצוצאהלען די סובסידיעס, האט זיך די גמינע-פערוואלטונג אפגעזאגט צו געבען די גאראנטיע פאר דעם געלד.

בעת דער אבשטימונג ווערט אנגענומען דער פארשלאג ארויסצוצאהלען 20 פראצענט פון די סובסידיעס פאר פסח

אין דאס צוזאמענבינדען מיט דער פסח-אקציע.

עס ווערט בעטראכט דער עצם ענין פון דער פסח-אקציע און עס ווערען אריינגעטראגען פערשידענע פארשלאגען.

אזוי ווי אבער די קהלה פערוואלטונג האט בכלל נישט קיין שטעלונג צו דער פסח-אקציע ווערט נאך לאנגע דעבאטען בעשלאסען די זיצונג איבערצורייסען ביז'ן קומענדיגען מאנטאג. ביז דער דאזיגער צייט זאל די פערוואלטונג צושטעלען א גענויעם פלאן וועגען דעם אופן פון אדורכפיהרען די פסח-אקציע פאר דער פאראריטסטער יודישער בעפעלקערונג פון אונזער שטאדט.

ציהונג פון דער מלוכה לאטעריע.

5-טע קלאס, 24. טאג.

3,000 זל. נומער	17972 45410 78046
2,000 –	2660 21491 37256 5108 58460 55301.
1,000 –	14113 52817 52953 8930 78025 69607.
600 –	257 14284 14558 15443 2886 24632 28605 38157 50848 53377 3512 64239 64399 69590 74562 18874 3023 33029 38935 48726 58936 58964.
500 –	2887 2899 6797 8772 4882 18789.

פראטעסט-אקציע געגען איינפיהרען די טעלעפאן-זייגערס.

די אויפרעגונג געגען דער טעלעפאן-דירעקציע און געגען בעשלוס איינצופיהרען די טעלעפאן זייגערס, וואס וועלען צעהלען די טעלעפאן-געשפרעכען פערשטארקט זיך און ווערט פערוואנדעלט אין איין גרויס געשריי געגען דער עולה, וואס מען געהט דא אבטון מיט דער סוחר'ישער און פריוואטער בעפעלקערונג.

עס האלטען נישט אויס קיין שום קריטיק די פערזיכערונגען פון דער טעלעפאן-דירעקציע. אז די הכנסה פון טעלעפאן-אבצאהל וועט זיין נישט קיין גרויסע, און אז נאר א העלפט פון די טעלעפאן-אבאנענטען וועלען צאהלען מעהר, ווי ביז איצט.

עס איז לעכערליך צו מיינען אז איטיצער, וואס האט ביי זיך אין דער היים א טעלעפאן וועט זיך בעגנוגענען מיט דריי טעלעפאן-געשפרעכען א טאג. ווער וועט עס צוליב דריי געשפרעכען א טאג אריינפיהרען א טעלעפאן-אפאראט און בעצאהלען דערפאר 250 זל. מען קאן זעהר גרינג פעסטשטעלען, אז מינימום פיהרט יעדער פריוואטער בעזיצער פון א טעלעפאן-אפאראט — 15 געשפרעכען א טאג, פאר דער דאזיגער צאהל געשפרעכען וועט מען מוזען צאהלען 50 זל. א חודש.

חוץ דעם מוז מען זיך רעכענען מיט דעם, אז ביי די טעלעפאן זייגערס געשעהן כסדר טעותים און עס איז א פלל ביי דער טעלעפאן-דירעקציע, דאס זי גלויבט נישט דעם אבאנענט, נאר דעם זייגער. אין די צייטונגען ווערט איבערגעגעבען א פאל, ווען דער טעלעפאן-דירעקטאר האט אליין פעסטגעשטעלט, דאס דער טעלעפאן-זייגער ביי אנ'אפאראט, וואו ער פונקציאנירט שוין (עס זענען פארהאן אזעלכע עפענטליכע אפאראטען אין פערשידענע געוועלבער, וואו מען נעמט אנ'אבצאהל פאר יעדען געשפרעך), האט אנגעוויזען א גרעסערע צאהל געשפרעכען, ווי עס זענען פארגעקומען אין דער ווירקליכקייט. דער טעלעפאן-דירעקטאר האט דאן פארגעשלאגען דערווייל צו בעצאהלען און דאן וועט מען ארבאשיקען א קאמיסיע, וואס וועט אויספארשען צי דער אפאראט פונקציאנירט גוט צי שלעכט. מען קאן זיך פארשטעלען וואס עס וועט ארויסקומען ווען אלע 40 טויזענד אבאנענטען וועלען פאדערען קאמיסיעס אויף צו קאנטראלירען זייערע אפאראטען. דערוויל וועט מען אבער מוזען צאהלען פאר די טעותים פון דער טעלעפאן-דירעקציע.

א שטיקעל ערפאלג האט ווי עס שיינט, די פראטעסט-אקציע יא געהאט, דער מיניסטער מאראשעווסקי האט בדעה אויף דער זיצונג פון מיניסטער-ראט צו פאדערען, אז די רעגירונג זאל רעווידירען איהר בעשלוס וועגען די טעלעפאן-זייגערס. ווי עס ווייזט זיך ארויס האט דער עקאנאמישער קאמיטעט פון מיניסטארען-ראט מסכים געווען אויף די טעלעפאן-זייגערס מיט דעם תנאי, אז דאס וועט נישט ציהען נאך זיך קיין פערגרעסערונג פון טעלעפאן-אפצאהל און אז די טעלעפאן-דירעקציע וועט נישט נעהמען קיין שום אפצאהל פאר איינפיהרען א נייעם אפאראט. די טעלעפאן-דירעקציע האט אבער נישט בדעה זיך אפצוזאגען פון דעם דאזיגען בעדייטענדען אפצאהל און אויף דער פרעסע-קאנפערענץ האט דער דירעקטאר פון דער טעלעפאן-סטאציע אליין מודה געווען, אז דאס איינפיהרען די טעלעפאן-זייגערס בעדייט א הגדלה פון טעלעפאן-אפצאהל.

נייער חיצע-וואיעוואדע.

(ע) צוהערנעכטען אויפדערנאכט איז פון ווארשא קיין לאדז געקומען דער נייער וויצע-וואיעוואדע ה' לעוויצקי.

קאנסאלידאציע פון די גרויס-אינדוסטריעלער.

(ע) מאנטאג זענען פון קראקא צוריקגעקומען די גרויס-אינדוסטריעלער בארצינסקי און גייער, וועלכע האבען אין קראקא קאנפערירט וועגען קאנסאלידאציע פון דער אינדוסטריע אין גרויס-פוילען מיט דעם פעראיין פון די אינדוסטריעלער אין דרום גאליציען.

א לאדזשער דעלעגאציע אויף'ן צוזאמענפאהר וועגען די זעלבסטפערוואלטונגען.

(מ) זונטאג האבען דער פרעזידענט ציגארסקי און וויצע-פרעזידענט גראש קאווסקי אנטיילגענומען אין צוזאמענפאהר פון פוילישען שטאט-פערבאנד, וואס איז פארגעקומען אין ווארשא ס'איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען דעם זעלבסט פערוואלטונגס-געזעץ און די פראיעקטירטע ענדערונגען. בעת דער דיסקוסיע איז אנגעוויזען געווארען, אז די ענדערונגען, וואס די סיים-קאמיסיע האט אנגענומען בע'עולה'ן די שטעט. ס'איז אויסגעוועהלט געווארען א קאמיסיע פון די שטאט-פרעזידענטען פוזען, לאדז און לעמבערג, וועלכע זאלען זיך פערשטענדיגען מיט דער אדמיניסטראטיווער קאמיסיע פון סיים וועגען א רייה ענדערונגען אין זעלבסטפערוואלטונגען-געזעץ.

סם די מייז.

שטראפען פאר נישט סמ'ען.

(מ) די אקציע פון קאמף מיט די שטשורעס און מייז, וואס די געזונדהייטס אפטיילונג ביים מאגיסטראט פיהרט אן, האט שוין זיך איצט געגעבען אין רעזולטאט 6,640 פער'סמ'טע שטשורעס.

פאר נישט אויספיהרען די פעראָרדנונג וועגען סם פאר די מייז זענען בעשטראפט געווארען דורך דער סאניטאר-מאכט א גאנצע רייה הויז-בעזיצער.

די קארנאוואל-קעניגין

אין פאריז, ניצע, מאנטא-קארלא, שווייץ קלויבט-אויס די בעפעלקערונג א קא. נאאל-קעניגין, ביי אונז האבען די אמת'ע מבינים בעשלאסען צו

בעשטימען אלס קארנאוואל-קעניגין

די שאקאלאד

Plutos

וועלכע קענינט ווירקליך מיט'ן פראכטפולען געשמאק, און מיט די פערשידענארטיגע פאר מען געווינט זי וואס מעהר אנהענער. 1139

פייערליכע יובילעאום-אַקאַדעמיע

פון פלייש-בעאַרבייטונגס-פעראיין לכבוד דער 20-יעהריגער עקזיסטענץ פון פעראיין.

דער פּראָפעסיאָנעלער פעראיין פון פלייש-בעאַרבייטונגס - בראַנזשע פייערט היינטיגען דאָנערשטאָג דעם 20-יעהריגען יובילעאום פון דער עקזיסטענץ פון זייער פעראיין. דער דערמאָנטער פעראיין איז איינער פון די עלטסטע יודישע פעראיינען, וועלכער פיהרט זיין מוסטערהאַפטע אָרגאַניזאַציע און אַרבייט לטובת זיינע מיטגלידער.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאָזיגער פייערונג וועט דאָנערשטאָג אין אָווענד פאָרקומען אין פילהאַרמאָניע זאַל אַ גראַנדיעזע יובילעאום-אַקאַדעמיע. די אַקאַדעמיע איז פערבונדען מיט דער איינוויהונג פון דער נייער פּראַכטיג-אויסגעפּוצטער פעראיינס - פאָהן. דער פּראָגראַם זעהט פאָר אַ רעפעראַט פון בעקאַנטען אַרבייטער-טוער און רעדנער זרובבל, פערשידענע פאָרטראַגען, אויפטריט פון דעם דראַמאַטישען קרייז, אָרקעסטער פון „בר-כוכבא" א. א. וו.

די פערוואַלטונג פון פליישער-אַרבעטער פעראיין בעמיהט זיך, אַז זייער יום-טוב זאָל אויסקומען וואָס מעהר אימפּאָזאַנט און פייערליך.

פון קאָלאָניאַל-קליינהענדלער-פערבאַנד.

אונטער'ן פאָרזיץ פון פּרעזעס אָליוואָער, איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון קאָלאָניאַל-פערבאַנד. וויצע פּרעזעס באַטליב האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון דער טעטיגקייט פון פעראיין, זינט עס איז פאָרגעקומען די פעראייניגונג פון דער בראַנזשע, ווייזט זיך אַרויס, אַז די צאָהל מיטגלידער איז פערגרעסערט געוואָרען מיט 200, אויך האָט זיך איינגעגעבען צו בעקומען פערטרעטער אין אַלע אַמטען.

נאָכהער רעדט ה' אָליוואָער און רופט אַלע מיטגלידער סאָלידאַריש מיטצואַרבייטען, עס רעדט ה' ראָזענצווייג, ה' פינקעלשטיין און אַנדערע. נאָכהער נעמט נאָך דאָס וואָרט ה' גאָטליב און שטעלט זיך אָב אויף די שענדליכע קאָנקורענץ פון די קליינהענדלער, וועלכע זיי פיהרען צווישען זיך. דערמיט ברעכען זיי זייער אייגענע עקזיסטענץ, דען זיי מוזען זעלבסט אָבצאָהלען 2 מיט אַ האַלבען פּראָצ. „אַבראַמאָוויטש" שטייער און אַנדערע שטייערן צוזאַמען 6 פּראָצ.

די פאָלקס-סקויטען

יוגענד-פערבאַנד ביי דער פאָלקס-פּאַרטיי אין לאָדז.

שבת איז פאָרגעקומען די פייערליכע אויפנאַהמע פון דער יוגענד פון דער 1-שטער אָבטיילונג פון די פאָלקס-סקויטען. נאָכדעם ווי דער קאָמענדאַנט ה' ש. מאָססע שניידט איבער די באַנד פון פאָהן זענען בעגעבען געוואָרען עטליכע זאַלפען נאָ „וויוואַט". ה' ש. מאָססע בעגריסט די יוגענד-אָרגאַניזאַציע מיט וואַרימע ווערטער און נאָכדעם בעקומט דאָס וואָרט ה' מאַנדעלמאַן גענעראַל-סעקרעטאַר פון דער יודישער פאָלקס-פּאַרטיי אין פוילען.

דער רעדנער שילדערט די פערשידענע ברופירונגען פון די יודישע יוגענד און ווייזט אָן, אַז די יוגענד-אָרגאַניזאַציע, וואָס קאָנצענטרירט זיך אַרום דער פאָהן פון די פאָלקס-יוגענד לערנט און פּאָפּולאַריזירט די יודישע שפּראַך און די יודישע קולטור.

עס רעדען נאָך די ה"ה באַלבערישסקי, וויערניק און פינגערהוט, וועלכע ווינשען די אָרגאַניזאַציע צו פייערן דעם 5-יעהריגען יובילעאום.

ה' פישביין דאַנקט די חשוב'ע דעלעגאַטען אין נאָמען פון דער אָרג., וועלכע רופט זיי צו שטעהן אין אַן'ענגען קאָנטאַקט און מיטצוהעלפען אויפהאָדעווען אַ געזונדע יודישע יוגענד. זעהר שעהן זענען געווען די פערשידענע גימנאַסטישע איבונגען. דער כאָר אונטער די ליטונג פון ה' הילף פיהרט אויס איינציגע נומערן געזאַנג.

בעקאַנטער העברעאישער שריפטשטעלער נתן ביסטריצקי קומט קיין לאָדז.

ווי מען טיילט אונז מיט קומט די טעג קיין לאָדז דער בעקאַנטער העברעאישער שריפטשטעלער נתן ביסטריצקי פון א"י, וועלכער ווילט איצט אין פוילען. ה' ביסטריצקי איז איינער פון די פּאָפּולערסטע העבראישע שריפטשטעלער און האָט זיך לעצטענס קונה-שם געווען מיט זיין בעריהמטען ראָמאַן ימים ולילות.

ה' ביסטריצקי קומט קיין לאָדז אין די אַנגעלעגענהייטען פון קרן-קימת און וועט אויך האַלטען עטליכע רעפעראַטען איבער דער לאַגע אין א"י.

טראַדיציאָנעלער באַל פון וואָיאַזשאָרען-פעראיין.

שבת, ד. 19-טען און שושן-פורים, וועט פאָרקומען דער טראַדיציאָנעלער באַל פון וואָיאַזשאָרען - פעראיין. דער באַל ווערט איינגעאָרדנעט אין אייגענעם גרויסען לאָקאַל פון פעראיין, און די הכנסה איז בעשטימט פאַר די הילפס-אינסטיטוציעס, וואָס עקזיסטירען ביים פעראיין. די בעלער פון וואָיאַזשאָרען-פעראיין האָבען שטענדיג געהאַט אַ שם מיט זייער פּראַכט און פיינער איינאָרדנונג, אויך דאָס מאָל זאָרגען די אָרגאַניזאַטאָרען דערפאַר, אַז דער באַל זאָל זיין אין אַלע הינזיכטען אימפּאָזאַנט און אינטערעסאַנט. עס ווערען צוגעגרייט אַ גאַנצע רייה אָריגינעלע איבערראַשונגען און אַטראַקציעס.

צו דער עפענטליכקייט!

צוליב דעם, וואָס געוויסע פּערפומעריע-פירמעס טרייבען געגען מיר רכילות, אַז איך פערקויף כלומרשט נישט-רעעלע סחורה, ערקלער איך עפענטליך, אַז דאָס איז אַ פועל-יוצא דערפון, וואָס זיי קענען מיר נישט נאָכקומען מיין קאָנקורענץ-פעהיגקייט און טוען דאָס צוליב אייגענע פערשטענדליכע קעשענע-אינטערעסען. דעריבער וואָרען איך די יעניגע, אַז איך וועל זיי צוציהען צו געריכטליכע פעראַנטוואָרטליכקייט.

גלייכצייטיג בעט איך מיינע ג. קונדשאַפט מיר ווייטער צו שענקען זייער צוטרויען און זיך נאָכמאָל איבערצייגען, אַז איך פערקויף נאָר רעעלע גאַראַנטירטע וואַרע און צו די ביליגסטע פּרייזען. מיט אַכטונג

פערפומעריע י. דרוקער,

!! זאַוואַדזקאַ !!

1267

פון דער קהלה.

די פערוואַלטונג פון דער לאָדזער יודישער קהלה פאָדערט אויף צום לעצטען מאָל די עטאַט צאָהלערס, וואָס בעוואוינען די גאַסען: זאַכאָדניאַ, זשעלאָנאַ, גרינער מאַרק, זאַוואַדזקאַ, זאַמענהאָף און זגערזשער, אַז כדי צו פערמיידען איבריגע קאָסטען, זאָלען זיי אין משך פון 8 טאָג פון היינט אָן איינצאָהלען דעם פערלעגענעם עטאַט פאַר'ן יאָהר 1926, אין דער דיסקאָנטאָ-באַנק אויף פּעטריקאָווער 48.

נאָכ'ן אָבלויף פון דאָזיגען טערמין, וועט די עטאַט-צאָהלונג, לויט אַ רעסקריפּט פון מיניסטעריום פערגרעסערט ווערען מיט 20 פּראָצ. און צוזאַמען מיט די קאָסטען (15 פּראָצ.) און שטראָפען פאַר אָפּשלעפען, וועט זי איינגעצויגען ווערען אויף אַ צוואַנגס-אופן.

הכנות צום דאָקטוירים-צוזאַמענפאָהר.

(מ) היינטיגען מאָנטאָג האָבען פּרעזידענט ציגאַרסקי און דער לאַווניק פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט ה' א. יאָעל בעזוכט דעם אַרבייטס-מיניסטער יורקעוויטש און איהם אָפיציעל פערבעטען אָנטיילצונעהמען אין 6. צוזאַמענפאָהר פון דאָקטוירים און געזעלשאַפטליכע סאַניטאַרע מוער, וואָס קומט פאָר אין לאָדז דעם 24. און 25. אַפּריל.

נאָכדעם האָבען פּרעזידענט ציגאַרסקי און לאַווניק יאָעל אינטערווענירט אין באַהן מיניסטעריום און אין געזונדהייט-דעפּאַרטאַמענט, אַז די אָנטיילנעהמער אינם צוזאַמענפאָהר זאָלען בעקומען אַ הנחה טאַריף אויף דער באַהן.

לאָקאַל-שטייער.

(ע) דער פינאַנץ-אַמט מעלדעט, אַז דעם מלוכה-שטייער פון לאָקאַלען וועט מען קענען איינצאָהלען אָהן שטראָף ביז'ן 14. מערץ.

דער שטייער וועט אויסמאַכען אויפ'ן יאָהר 1927 8 פּראָצענט פון דעם גרונד דירה-געלד.

פון סוחרים-פעראיין

(פּאָלודניאָוואַ 15).

דער סוחרים-פעראיין (פּאָלודניאָוואַ 15) בעט אונז מיטצוטיילען, אַז דער דעפּאַרטאַמענט פון אַקציזען און מאָנאָפּאָלען ביים פינאַנץ-מיניסטעריום, האָט דורך אַ צירקולאַר פון 4 מערץ ה. י. אונטער'ן נומער 8133 iv.27. פעראָרדענט אָבצושטעלען די רעוויזיעס פון די דעטאַיל-קאָנצעסיעס אויף טאַבאַק-אויסגאַר ביימונגען

די דאָזיגע פעראָרדנונג דאַרף פערשטאַנען ווערען אַזוי, אַז די שריפטליכע אָדער מינדליכע מיטטיילונגען מצד די אַקציז-בעאַמטע, אַז די רעקורסען זענען דורך דער פינאַנץ-קאַמער, נישט בעפרידיגט געוואָרען, געהען נישט אַריין אין קראַפט דאָגעגען די קאָנצעסיאָנערען. וועלכע האָבען די מיטטיילונג וועגען צוריקציהען ביי זיי די קאָנצעסיעס, בעקומען צום צווייטען מאָל (די איבערקאָנטינגענט - קאָנצעסיאָנערען) קענען אַריינטראָגען רעקורסען צו דער דירעקציע פונ'ם פוילישען טאַבאַק-מאָנאָפּאָל, כדי דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום זאָל האָבען די ענטשפּרעכענדע עווידענץ.

היינטיגער רעפעראַט פון ד"ר שמריהו לעווין אין סקאַלאַ-טעאַטער.

היינט אין אָווענד קומט פאָר אין סקאַלאַ-טעאַטער אַ גרויסער מיטינג, אויף וועלכען דער אַנגעזעהענער ציוניסטישער פיהרער און שריפטשטעלער, מיטגליד פון ציוניסטישען אַקציאָנס-קאָמיטעט, ד"ר שמריהו לעווין וועט אַרויסטרעטען מיט אַ רעפעראַט אויף ד. ט.: „רעאַליזם אינ'ם אויפבוי פון ארץ-ישראל".

די יודישע נאַציאָנאַלע קרייזען אין אונזער שטאָדט וועלען היינט האָבען די געלעגענהייט נאָכאַמאָל צו הערען דעם גלענצענדען און גייסטרייכען רעדנער ד"ר שמריהו לעווין פאַר זיין אָבפאָהרען קיין ארץ-ישראל.

דער אַלגעמיינער טעקסטיל-שטרייק אין לאָדז.

(ענד פון דער 1-טע זייט).

מען אַ סך געלייזט און דערביי האָט מען געצאָהלט אַפילו קאָסטע.

די סיבה דערפון איז אַ גאַנץ פערשטענדליכע. די טעקסטיל-סוחרים האָבען מורא, אַז דער שטרייק וועט דויערן לאַנג און ס'וועט אויספעהלען סחורות אויף די יום-טוב-וואָכען.

אין דער קראַנקען-קאַסע.

צוליב'ן שטרייק איז נעכטען געווען אַ גרויסע בעוועגונג אין די... קראַנקען-קאַסע-לעקשניצעס.

די אַרבייטער האָבען געהאַט צייט, האָבען זיי זיך דערמאָהנט אין זייערע קראַנקהייטען.

אין טאָמאַשאָוו און זגיערזש.

טאָמאַשאָוו, 9. (טעלעפאָניש). ביז פאַרנאַכט האָט דער שטרייק דאָ נישט געהאַט אַרומגענומען אַלע פאַבריקען.

היינט פאַרנאַכט איז פאָרגעקומען אַ מיטינג, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט 3000 אַרבייטער.

פון אינדערפריה אָן (מיטוואָך) וועלען שוין אַלע פאַבריקען נישט זיין טעטיג. אויך די יודישע אַרבייטער זענען צוגעשטאַנען צום שטרייק.

זגיערזש, 9. (טעלעפאָניש). אין זגיערזש שטרייקען נישט אַלע פאַבריקען. אַ טייל פאַבריקאַנטען האָבען צוגעזאָגט די אַרבייטער, אַז זיי וועלען געבען די הוספה, וועלכע עס וועלען געבען אַלע.

שטאָטישע אַרבייטער וועגען טעקסטיל-שטרייק.

(ס) עהערגעסטען אויפדערנאַכט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער צווישען פעראיין-קאָמיטע פון די אָנגעשטעלטע אין די שטעטישע אינסטיטוציעס. עס איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען דער אַלגעמיינער לאַגע פון די אָנגעשטעלטע אין דער גאַזאָווניע, עלעקטראָווניע, און אויף די טראַמוואַיען. מ'האָט אויך גערעדט וועגען צושטעהען איצט צום אַלגעמיינעם שטרייק פון די טעקסטיל-אַרבייטער.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען דערווייל צום שטרייק נישט צוצושטעהען און אָפּוואַרטען וואָס עס וועלען בעווייזען די געשעהענישען פון די נאָהענטסטע טעג.

בעשלוס פון דער דעלעגאַטען-פערזאַמלונג.

(:) נעכטען אין אָווענד איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג פון די פאַבריקס דעלעגאַטען, וועלכע זענען אָרגאַניזירט אין די קלאַסען - פעראיינען.

אַ רייה רעדנער האָבען אָבגעגעבען אַ בעריכט וועגען דער לאַגע און ס'איז אַנגעוויזען געוואָרען, אַז ביז איצט איז די לאַגע אַ צופרידענשטעלענדע.

צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וועלכע פאָדערט אויף די אַרבייטער אויסצוהאַלטען ביז אַ נצחון.

*

פון וואַרשאַ איז מען מודיע, אַז דאָרט האָט דער שטרייק נישט אַרומגענומען די טעקסטיל - אינדוסטריע. אַפילו אין דער גרעסטער פאַבריק אויף וואָליע, וואו עס זענען בעשעפטיגט 800 אַרבייטער, איז די אַרבייט אין פולען גאַנג.

פערזאַמלונג פון מערק-און טאָרג-שטעהער ביים צענטראַל-קליינהענדלער-פעראיין.

זונטאָג איז פאָרגעקומען אַ בעריכטס פערזאַמלונג פון מערק-און טאָרג-הענדלער אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' מינק. דער פאָרזיצער גיט איבער דעם טעטיגקייט בעריכט. דער בעריכט איז איינשטימיג אָנגענומען - געוואָרען און עס איז אויסגעדריקט-געוואָרען אַ דאַנק דער פערוואַלטונג און בעזונדערס דער פאָרזיצער פון דער סעקציע דעם ה' מינק. אין די פערזאַמלונג פאָדערט אויף די פערוואַלטונג ווייטער צו שטעהען ביי די אַרבייט און ווי ווייט מעגליך צו פערטיידיגען דעם אָנגעהויבענעם קאַמף פאַר די עקזיסטענץ פון די מערק-שטייער.

דער פאָרזיצער פון צענטראַלען-קליינהענדלער-פעראיין ה' ד"ר הערשפינקעל ערקלערט, אַז ער וועט מיט אַלע מעגליכע מיטלען שטעהן אויף דער וואַך און ווי ווייט עס וועט נאָר מעגליך זיין, וועט ער זעהען, אַז די מערק-און טאָרג שטעהער זאָלען נישט בעעולה'ט ווערען און זיי זאָלען קענען האָבען די מעגליכקייט צו עקזיסטירען. ה' קירשבוים ווייזט אָן, אַז ער האָט אָרגאַניזירט די סעקציע. עס רעדען נאָך בענידעט אַבראַמאָוויטש און אַנד.

צווישען די דיסקוסיעס ווייזט זיך אַרויס, אַז די מערק - הענדלער ליידען נאָר הויפּטזעכליך פון דוחק אין קרעדיט. דעריבער איז אַרויף געשווימען אַ פּראָיעקט צו גרינדען אַן'אייגענע גמילת חסדים - קאַסע. די פערזאַמעלטע האָבען זיך גלייך אויפ'ן אָרט רעגיסטרירט און איינגעצאָהלט פאַיען און ווי עס איז צו זעהען וועט די פערוואַלטונג בעמיהען זיך די הילפס קאַסע צו פערווירקליכען.

אין די אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: ג. אַנטאָניעוויטש (פאַביאַניצקאַ 50); ק. כאָנדזשינסקי (פּיעטריקאָווער 164); פּ וואַיצקי (נאַפּיורקאָווסקאַ 27); וו. דאַניעלעצקי (פּיאָטרקאָווסקאַ 127); פּ. אילגיצקי און י. צימער וואָלטשאַנסקאַ 37; לייננוועבער (נייע-שטאָט 2); ה. האַרטמאַן (מלינאַרסקאַ 1); י. קאָהאַנע (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 80).

פון קינאָ „אימפעריאַל".

אין קינאָ „אימפעריאַל" ווערט איצט דעמאָנסטרירט אַ פּראַכטיג בילד פון דער לעצטער רוסישער פּראָדוקציע א. נ. „סטיענקאַ ראַזין". דאָס בילד ווערט בעגלייט דורך אַ פערגרעסערטען אָרקעסטער, פערבונדען מיט אַ שענעם רוסישען כאָר. וועלכער פיהרט אויס אָריגינעלע רוסישע לידער.

מעלדונגען.

מיטוואָך, דעם 9. ה. ח. 3 אַ זייגער נ. מ. קומט פאָר אין לאָקאַל פון טעקסטיל-פעראיין (חסכאַדניאַ 70/68 אַ גרויסע פערזאַמלונג פון שערער, ריינער און אַנדרייער, מיט אַ זעהר וויכטיגער טאָג-אָרדנונג, מיטגלידער און נישט מיטגלידער קומט פּינקליך. 1264

———

פערזאָנען, וועלכע האָבען וועלכע ס'איז פּרעטענזיעס צו דער אָרגאַניזאַציע „ברית-השומר" אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן בילעטען-פערקויף צו זשאַבאָטינסקי'ס פאָרלעזונגען ווערען געבעטען כדי אויפצוקלערען דעם ענין צו קומען צום הויפּט-קאָמענדאַנט און פּרעזעס ה' מאָריצי באַרנשטיין טראַוגוטאַ 9 טעל. 23-06. 1261

„אין האָרעם פון מלך אחשורוש"

דער קאַרנאַוואַל איז שוין אַוועק. אָבער איצט דער יודישער קאַרנאַוואַל, דער פרעהליכער פורים-טאָג מיט דער פורים-נאַכט. און אַז מ'דאַרף זיך פרעהען אום פורים, איז דאָך שוין בעקאַנט פון אַלטע, אַלטע צייטען.

וועט טאַקע היינטיגען שבת ביינאַכט פאָרקומען אין פילהאַרמאָניע-זאַל דער שענסטער און פרעהליכסטער פורים-באַל, וואָס איז ווען ס'איז פאָרגעקומען אין לאָדז. אַ פּראָגראַם איז צוגעגרייט — אַ צאַצקע. פון סאַמע פימסענהאָלץ, געפּאַקט מיט שלח מנות'ן און המן טאַשען, מיט בלעק-באָטאָם און טשאַרלסטאָן, מיט אַטראַקציעס און רעפלעקטאָרען - טענץ, מיט דעם שענסטען און בעסטען.

גאַנץ לאָדז וועט היינטיגען שבת זיין אויפ'ן פורים - באַל — אין „האָרעם פון מלך אחשורוש".

סענסאציאנעלער „ראדימנער" פראצעס

אין פשעמישל.

(פון אונזער קארעספאנדענט).

זיבעטער טאג.

פאר דער זיצונג האט זלאטע בעקומען אנ'אנאנימען בריף אין דער דייטשער שפראך, אז דער ראדימנער רבי האט גרויסע פראטעקציע און דערפאר וועט דער רעזולטאט פון פראצעס זיין פאר איהם א גינסטיגער. זלאטע האט דעם בריף איבערגעגעבן איהרע פערטיידיגער, וועלכע האבען אבער נאך היינט פון איהם קיין געברויך נישט געמאכט.

די זיצונג פון געריכט הויבט זיך אן מיט'ן פערהער פונ'ם עדות דוד ווייס פון אסוויענטשים.

דער עדות הויבט אן געבען זיינע ערקלערונגען, וועלכע רופען ארויס א סענסאציע און הגם ער האט אליין אויף זיך געזאגט, אז ער איז זלאטעס א קרוב זענען זיינע ערקלערונגען כלל נישט גינסטיג פאר זלאטע'ן.

ער דערצעהלט: נאך פאר איהר רייזע קיין מעריענבאד האט זלאטע איהם בעזוכט אין אשוויענטשים און וועגען דעם אז זי זאל האבען ווען עס איז חתונה געהאט מיט'ן ראדימנער רב האט זי איהם דאן גארנישט געזאגט.

ווען זי איז צוריקגעקומען פון מאריענבאד האט זי איהם געזאגט, אז זי האט אין ראדימנע א קרוב, דעם דארטיגען רב, און אז צו איהר קומען דעם רב'ס צוויי טעכטער, וועלכע ברענגען איהר א טייערע מתנה, עטליכע שנירלעך פערל.

באלד זענען ווירקליך געקומען דעם ראדימנער רב'ס טעכטער, די נאווי־סאנטשער רבי'צין האלבערשטאם און די קראקאווער רבי'צין קלינגנסבערג. די ערשטע טעג זענען זיי געווען צוזאמען מיט זלאטען און מיט איהר עפעס שטיל גערעדט. איינמאל אבער האט ער דערהערט, ווי די קראקאווער רבי'צין קלינגנסבערג האט אנגעהויבען ספאזמירען, זיך געווארפען אויף דער ערד און געשריגען: „איך וויל נישט לעבען, איך וויל ניטט איבערטראגען אזא חרפה".

אויף דער פראגע פון עדות, וואס עס איז געשעהן האט ער בעקומען אנ'ענטפער פונ'ם ראדימנער רב'ס טעכטער, אז זלאטע וויל אומגליקליך מאכען זייער גאנצע פאמיליע, זי וויל אויף זיי ווארפען אזא חרפה, אז זיי וועלען נישט קאנען לענגער לעבען און ווייזען זיך פאר מענשען.

איך־זאגט ווייטער דער עדות־האב זיך דאן געווענדעט צו זלאטע'ן און געפרעגט, וואס עס איז געשעהן, זי האט מיר דאן דערצעהלט, אז דער ראדימנער רב האט אין אמעריקא מיט איהר חתונה געהאט און האט איהם אפילו געוויזען דעם אמעריקאנער חתונה־אקט.

איך — זאגט ווייטער דער רעדנער — האב נישט געקאנט פערשטעהן ווי אזוי א רב קאן טהון אזא זאך און האב געפרעגט זלאטע'ן, וואס רעכענט זי ווייטער צו טהון. זי האט מיר דערויף געענטפערט: אויב ער האט מיט מיר חתונה געהאט, זאל ער זיך גט'ן מיט יענעם ווייב, איך האב איהר דאן אנגעהויבען דערווייזען, אז א רב, וואס האט געוואוינט מיט א פרוי 30 יאהר קאן זיך מיט איהר נישט גט'ן. זלאטע האט אבער נישט געוואלט הערען און געבליבען ביי איהר פאדערונג. דאס האט מיך אזוי געקרענקט, אז איך בין געפאלען אין חלשות און ווען מען האט מיך אויפגעמונטערט האב איך באלד בעפוילען זלאטע'ן, אז זי זאל פערלאזען מיין שטוב, ווייל איך וויל אזעלכע ביי זיך נישט האלטען. זלאטע האט זיך דאן איבערבעצויגען צו פאזנער'ן און באלד נאכדעם איז זי אוועקגעפאהרען קיין קראקא. ווען איך בין אין א פאר טעג שפעטער געווען אין קראקא בין איך אריינגעגאנגען צום ראדימנער רב'ס איידעם קלינגנסבערג און ווען ער האט מיר דערזעהן האט ער אויסגערופען: „דוד, דער בארעמט זיך איבער אונז און ראטעוועט אונז".

איין מאל האט מען גערעדט וועגען געלד. זלאטע האט דאן געזאגט, אז איידער זי וועט נעהמען געלד וועט זי זיך מיט מיר מישב זיין. קלינגנבערג'ס פרוי דערזעהענדיג דעם עדות ביי זיך אין שטוב, האט אנגעהויבען שטארק צו וויינען און בעטען, אז ער זאל זיי ארויסראטעווען פון אונגליק. זי האט זיך דערביי אזוי אויפגערעגט, אז זי איז אפילו געפאלען אין חלשות וועלענדיג ארויסהעלפען די אונגליקליכע פאמיליע, איז דער עדות אוועק צו זלאטע רובין, זי האט איהם בעגעגענט מיט די ווערטער:

„פריהער האסטו מיך ארויסגעטריבען און איצט קומסטו צו מיר". זי האט איהם דערביי געזאגט, אז מען האט איהר פארגעלייגט 4000 דאלאר. דעם עדות האט איבערגעראשט די דאזיגע הויכע סומע און האט נישט געקאנט פערשטעהן, ווי דער ראדימנער רב וועט נעהמען אזש 36,000 זל. ער האט וועגען דעם גערעדט מיט די קלינגנסבערג'ס. זיי האבען געבעטען, אז זי זאל אראבלאזען פון דער סומע, נאר זי האט נישט געוואלט.

דער עדות איז אויך געווען דערביי, ווען לעהרער האט געשפילט די קאמעדיע פונ'ם ראדימנער רב'ס זוהן, ער האט דאן געזאגט צו זלאטע: „איהר וועט מעהר נישט זעהן מיין פאטער". „פארוואס ?" — האט זלאטע געפרעגט. — „ווייל איך בין געווען אין הימעל און אזוי האט מען מיר דארט געזאגט"... „און איך וועל איהם דאך זעהן" — האט זלאטע געענטפערט.

די רבי'צין — זאגט דער עדות ווייטער — האט איהם, דעם עדות, געבעטען ער זאל פאהרען מיט איהר ערגיץ און ווען זיי זענען געקומען אויפ'ן באהן־הויף האט זי איהם נישט געלאזט נעהמען קיין בילעטען, כדי ער זאל נישט וויסען, וואוהין זי פאהרט. זיי זענען געקומען קיין ראדימנא און געווען דארט עטליכע טעג. דער רבי האט זיך געווענדעט צו איהם מיט דער ביטע, ער זאל איהם ראטעווען און ארויספאהרען מיט דער פרוי רובין פון ראדימנע, ווייל זי איז שוין דא דאס דריטע מאל. איך האב שוין געוואלט אוועקפאהרען, אבער זלאטע רובין האט נישט געוואלט אבפאהרען, בין איך געבליבען. ערשט דעמאלט ווען דער רבי האט צוגעזאגט צו קומען קיין קראקא האט די רובין מסכים געווען אוועקצופאהרען אין וואגאן־זאגט ווייטער דער עדות — האט זיך זלאטע בעקענט מיט אנ'אדוואקאט מיט וועמען זי האט זיך צושמועסט וועגען דער געשיכטע מיט'ן רבי'ן. דער אדוואקאט האט איהר געזאגט, אז עס דראהט א שטראף פון 1 ביז 5 יאהר און איהר גע'עצה'ט, זי זאל נישט אננעהמען קיין שום שריט און אבפאהרען קיין אמעריקא.

אין קראקא האט דעם רב'ס איידעם קלינגנסבערג איהם געזאגט, אז דער רב, איז גרייט איהר צו געבען 5000 דאלאר און אנ'ענדע מאכען צום סכסוך. און ווען ער, דער עדות, האט איהר געמאלדען וועגען דעם און איהר געפרעגט צי זי איז צופרידען, פון דער טראנזאקציע האט רובין געענטפערט:

איך דארף נישט קיין געלד, איך דארף א מאן.

פארז.: צי האט איהר זי געפרעגט, צי עס איז געשטעלט געווארען א חופה ?

עדות: ניין. איך האב נישט געפרעגט. איך האב בלויז איהר געפרעגט: דו ביזט א טאכטער פון פרומע עלטערן, ווי אזוי האסטו געלעבט מיט'ן רבי'ן אהן חופה. דערויף האט רובין מיר געוויזען א רינגעל, מיט וועלכען דער רבי האט איהר מקדש געווען, זאגענדיג „הרי את".

פארז.: צי האט אייך רובין געזאגט, אז זי האט געמאכט א פערבאטענע אפעראציע און וויפיל דאס האט איהר געקאסט ?

עדות: זי האט געזאגט, אז באלד נאך דער חתונה מיט'ן רבי'ן איז זי געווארען שוואנגער. דער רבי האט זיך געשעמט דערמיט און מיך געבעטען, איך זאל אפטרייבען דאס קינד. אין א צייט ארום בין איך ווייטער שוואנגער געווארען און דאן איז דער רבי אוועקגעפאהרען פון אמעריקא. דאס געווינען איז מיר זעהר שווער אנגעקומען און ווען דאס קינד איז געבוירען געווארען, האב איך עס א נאמען געגעבען בצלאל.

— איך האב זיך זעהר אויפגערעגט — זאגט דער עדות — הערענדיג פון איהר אזעלכע רייד, און איך האב איהר געפרעגט: „ווי איז עס מעגליך, אז דער רבי האט געהייסען אייך מאכען א פערבאטענע אפעראציע". דערויף האט מיר רובין געענטפערט, אז אויך זי האט דאס נישט פערשטאנען, אבער זי האט דאס געטון, ווייל דער רבי האט זיך געשעמט מיט איהר שוואנגערשאפט.

פארז.: ווען דער רבי איז געווען אין קראקא, האט רובין אייך פארגעלעגט, איהר זאלט אנבאטען דעם רבי'ן 6000 דאלאר, כדי ער זאל גט'ן זיין ווייב ?

עדות: דער רבי וואלט דאס נישט געטון. אפילו פאר הונדערט טויזענד דאלאר.

פראקוראר: צי איז רובין געקומען צו אייך מיט קופערס, און צי האט ווער פון אייער פאמיליע געזוכט ביי איהר אין די קופערס:

עדות: זי איז געקומען מיט קופערס אבער קיינער האט ביי איהר נישט געזוכט.

פראקוראר: צי האט רובין עפיס צוריסען פאפירען ?

עדות: יא.

פראקוראר: צי האט רובין אייך געזאגט, וואו זי האט חתונה געהאט ?

עדות: זי האט געזאגט, אז דער רבי האט איהר געגעבען א רינגעל און געזאגט „הרי את".

ד"ר לאנדוי: צי האט איהר זי געפרעגט צי זי האט געהאט א כתובה ?

עדות: זי האט מיר געזאגט, אז עס איז געווען א חופה, נאר קיין כתובה האט זי נישט.

ד"ר לאנדוי: צי זענען געווען עדות ביי דער חופה ?

עדות: זי האט מיר דערצעהלט, אז עדות זענען יא געווען, נאר דאס זענען נישט געווען קיין כשר'ע עדות, ווייל זיי זענען בעת דער חופה געווען אהן היטלען, מיט די בלויזע קעפ.

ד"ר לאנדוי: צי איז אייך עפיס בעוואוסט וועגען די פערל, וואס פרוי רובין האט בעקומען ?

עדות: אין ראדימנא האב איך געזעהן, ווי מען האט איהר געגעבען שנירלעך פערל.

ד"ר לאנדוי: צי האט איהר ביי איהר נישט געפרעגט פארוואס פאדערט זי 5000 דאלאר, דאן ווען אין קראקא, ביי קלינגנסבערג'ן האט זי שוין מסכים געווען צו נעהמען 4000 דאלאר ?

עדות: יא, איך האב איהר געפרעגט, נאר זי האט מיר דערויף געענטפערט: „האלט דעם פיסק".

ד"ר פרים: פון וועמענס צד זענט איהר ארויסגעטרעטען בעת די אונטערהאנדלונגען צווישען דעם רבי', און פרוי רובין ?

עדות: איך בין נישט געווען קיין צד. איך האב זיך אריינגעמישט נאר דערפאר, ווייל איך האב געוואלט פערהיטען פון א סקאנדאל, וועלכער וואלט געווען אנ'אונגליק פאר'ן רב, א חרפה פאר דער גאנצער פאמיליע און פאר'ן גאנצען יודישען פאלק.

ד"ר פרים: ווער האט דער ערשטער געגעבען דעם געדאנק וועגען געלד ?

עדות: קלינגסבערג האט מיר געזאגט: אפשר וועט זי נעהמען געלד און אוועקפאהרען.

ד"ר לאנדוי (צום פארזיצער): איך וויל בעטען דאס געריכט צו ווייזען דעם עדות דעם בריף, וועלכען ער האט געשריבען צום ראדימנער רב אין פרוי רובינ'ס נאמען.

פארז. (ווייזט דעם בריף): ווער האט איהם אייך געהייסען שרייבען ?

עדות: זלאטע רובין האט מיר געזאגט, אז דעם ראדימנער רב'ס מוטער און איהר מוטער זענען געווען שוועסטער, איך האב איהר דעם נישט געגלויבט. דאן האט זי מיך געבעטען, אז איך זאל אנפרעגען וועגען דעם אין א בריף ביים ראדימנער רב, וועט ער בעשטעטיגען, אז דאס איז אמת. שפעטער האט זי מיר געוויזען א בריף אין וועלכען דער רב בעשטעטיגט, אז זי איז טאקע זיין קרובה, איך, קענענדיג די פאמיליען־פערהעלטענישען האב ווייטער נישט געגלויבט, דאן האט זי מיך געבעטען, אז איך זאל דעם רב שרייבען א בריף אין העברעאיש, אז זי האט געוויזען דעם ערשטען בריף זיינעם דעם טורטשינער רב, נאר אזוי ווי ער וויל נישט גלויבען אין דער ריכטיגקייט פון בריף. בעט זי איהם, אז ער זאל די קרובה־שאפט בעשטעטיגען אין א צווייטען בריף צולייגען זיין אפיציעלען שטעמפעל.

ד"ר פייפער: צי האט זלאטע רובין אייך געזאגט, אז זי איז געווען שוואנגער פונ'ם רב ?

עדות: יא, זי האט דאס מיר געזאגט.

ד"ר פייפער: צי געפינט איהר פאר מעגליך אזעלכע בעציהונגען אהן חופה וקדושין ?

עדות: דאס איז פולשטענדיג אויסגעשלאסען פאר יעדען פרומען יודען ובפרט נאך פאר אזא אנגעזעהענעם רב, ווי דער ראדימנער רב.

פארז.: צי איז אמת, אז איהר האט געפרעגט זלאטע'ן צי איז געווען א חופה און זי האט אייך געענטפערט, אז ניין.

זלאטע (פון ארט): איך האב געזאגט אז עס איז געווען א חופה, נאר עס איז נישט געווען קיין כתובה.

עדות: דער רב האט מיר געזאגט, אז קיין שום חופה איז נישט געווען.

פארז.: איהר האט דאך ערקלערט, אז עס איז געווען א חופה, נאר די עדות זענען געווען נישט קיין פרומע יודען. אהן היטלען.

עדות: יא, זי האט מיר אזוי געזאגט.

זלאטע (פון ארט): דערמאהן זיך נאר ווי האב איך געזאגט ?

עדות (אויף יודיש): אזוי זאל מיר גאט העלפען און מיינע קינדער, אז זי האט אזוי געזאגט.

ד"ר פרים ווענדעט זיך צום געריכט מיט א פארשלאג, אז מען זאל מאכען א קאנפראנטאציע צווישען דעם עדות ווייס און קלינגנסבערג'ן. דער טריבונאל געהט אוועק אויף א בעראטונג און ווארפט אפ דעם פארשלאג.

עס ווערט ארויסגערופען אלס עדות מלך אלטער וויינבערג פון קראקא, א חבר פונ'ם נאווי־סאנטשער רב, האלבערשטאם (דעם ראדימנער רב'ס איידעם) וועלכער פאהרט מיט איהם צו איין רבי'ן, צום פיניאווער. ער דערצעהלט:

צו איהם קיין קראקא איז אמאל געקומען האלבערשטאם און איהם געבעטען, אז ער זאל איהם רעקאמענדירען א גוטען אדוואקאט, כדי צו ארעסטירען זלאטע רובין, וועלכע האט זיך אנגעטשעפעט אין זיין שווער. דעם ראדימנער רב, און שאנטאזשירט איהם. דער עדות האט איהם אנגעוויזען אויפ'ן אדוואקאט ד"ר מענער, האלבערשטאם האט איהם דערביי דערצעהלט, אז זלאטע האט געמאכט אויף זיין שווער א „ממזר־בלבול", און זי דראהט מיט א סקאנדאל דער גאנצער פאמיליע, כדי אויסצומיידען דעם דאזיגען סקאנדאל האט מען איהר צוגעזאגט 4000 דאלאר. די דאזיגע סומע האט זי דעמזעלבען טאג בעדארפט בעקומען אין קראקא. דעם ראדימנער רב האט זיך אבער נישט איינגעגעבען צוזאמענצונעהמען די דאזיגע סומע, האלבערשטאם האט דערום געבעטען דעם עדות, אז ער זאל געהן צו זלאטע'ן און איהר בעטען, אז זי זאל ווארטען נאך עטליכע טעג ביז נאך ראש השנה. דער עדות איז דאן, צוזאמען מיט האלבערשטאמען אוועק צו קלינגנסבערג'ן. דארט האט זיך אויך געפונען זלאטע, און אין זיין געגענווארט האט האלבערשטאם איהר געזאגט, אז ער האט בעקומען א בריף פונ'ם ראדימנער רב אין וועלכען ער בעט, אז זלאטע זאל ווארטען נאך טעג. דאן וועט ער אליין קומען קיין קראקא און איהר פערזענליך איבערגעבען דאס געלד. זלאטע האט געענטפערט, אז זי האט אויך בעקומען אזא בריף, נאר אהן אנ'אונטערשריפט און דאס האט איהר שטארק פערדראסען. ווייטער האט זי געזאגט, אז די 10 דאלאר א וואך, וואס זי בעקומט פון ראדימנער רב אויף לעבען, זענען פאר איהר צו־ווייניג און זי האט בעשלאסען צו פאדערען 20 דאלאר א וואך. ווען האלבערשטאם האט איהר עפיס געזאגט אין דער שטיל, האט זי געענטפערט אויפ'ן קול: „זאל ער געדענקען, אז איך, בין א מאמע פון זיין קינד".

אלס עדות ווערט ארויסגערופען דעם ראדימנער רבי'ס איידעם, הרב זלמן יהודה האלבערשטאם, א מורה הוראה פון נאווי־סאנטש. דער עדות ערקלערט, אז ער בעזיצט שוואך די פוילישע שפראך און בעט דערום אנ'איבערזעצער, דער פארזיצענדער ערלויבט איהם צו רעדען דייטש, דער עדות הויבט אן צו געבען זיינע ערקלערונגען כלומרשט אויף דייטש, נאר פאקטיש רעדט ער פראסט יודיש און די ריכטער פערשטעהען איהם אויסגעצייכענט.

דער עדות דערצעהלט, אז זלאטע'ן האט ער דאס ערשטע מאל געזעהן אין קראקא, ביי זיין שוואגער קלינגנסבערג, וואו דארט האט זיך אויך געפונען זיין שווער, דער ראדימנער רב. איהם האט שטארק געוואונדערט, וואס דער שווער געפונט זיך אין קראקא. זלאטע'ן האט מען איהם פארגעשטעלט אלס א קרובה פון אמעריקא.

ענדע יוני איז זיין פרוי ארויסגעפאהרען קיין ראדימנא צו רעגולירען דעם סכסוך מיט זלאטע'ן. איהם, דעם עדות, האט זי אבער געזאגט, אז זי פאהרט קיין ראדימנא, ווייל אהין איז געקומען איהר ברודער יעקב, א מורה־הוראה אין לאנדאן, און זי וויל זיך מיט איהם זעהן ווען זיין פרוי איז צוריקגעקומען קיין נאווי־סאנטש איז זי געווען פולשטענדיג צובראכען, האט אונאויפהערליך געוויינט. ווען ער האט איהר אנגעהויבען צו פרעגען, וואס איז אזוינס געשעהן האט זי איהם געענטפערט, אז דעם פיניאווער גבאי'ס שוועסטער (זלאטע רובין) האט עפיס אנ'ענגלישען דאקומענט געגען איהר פאטער און וויל ברענגען אנ'אונגליק אויף דער גאנצער פאמיליע. זי בעט איהם דערום, אז ער זאל אויסקלערען עפיס אנ'עצה, ווי אזוי פון דעם אונגליק צו פערהיטען.

איך־דערצעהלט ווייטער דער עדות — האב דאן געשריבען מיין שווער, אז איך וויל קומען קיין ראדימנא צוזאמען מיט לעהרער'ן. דער ראדימנער רב האט מיר אבער געענטפערט, אז ער וואלט געוואלט איך זאל קומען אליין. דער סוף איז אבער געווען, אז קיין ראדימנע איז געפאהרען מיין פרוי מיט לעהרער'ן. אין א פאר טעג ארום האב איך בעקומען א דעפעשע, אז איך זאל קומען קיין קראקא, דארט האב איך געטראפען מיין שווער, וועלכער האט מיר געזאגט, אז ער האט אין ראדימנא אונטערגעשריבען א פאפיר, אז ער איז זיך מתחייב צו געבען זלאטע'ן 5000 דאלאר. ער האט איהר שוין אוועקגעגעבען די פערל, די איבריגע סומע קאן ער איהר אבער נישט געבען און זי דראהט מיט א סקאנדאל.

בעת דעם געשפרעך איז אנגעקומען זלאטע רובין און האט אנגעהויבען בייזערן זיך אויפ'ן רב, פארוואס ער דערצעהלט פאר פרעמדע מענשען, זי אליין אבער האט אנגעהויבען דערצעהלען וועגען איהר כלומר'שטער שוואנגערשאפט און וועגען די 11,000 דאלאר, וועלכע זי האט בעצאהלט דעם אמעריקאנער דאקטאר פאר „אבטרייבען".

פראקוראר: צי האט איהר געזעהן, ווי דער רב האט איהר געגעבען 1,000 דאלאר ?

עדות: געזעהען האב איך דאס נישט, נאר דער שווער האט מיר דערפון געזאגט. שפעטער, ווען זלאטע האט אנגעהויבען צו פאדערן, אז מען זאל איהר געבען צו 10 דאלאר א וואך אויף לעבען האב איך איהר געזאגט, אז זי האט דאך בעקומען 1,000 דאלאר. זי האט דערויף געענטפערט, אז דאס גאנצע געלד איז ביי איהר אוועקגעגאנגען אין מאריענבאד און איצט האט זי נישט קיין גראשען ביי דער נשמה.

די זיצונג פון געריכט ווערט שפעט אין אווענד איבערגעריסען. די מארגענדיגע זיצונג וועט שוין פארקומען אין א קליינעם זאל, וואוהין עס וועלען דערלאזט ווערען נאר די פארשטעהער פון דער פרעסע, פון פובליקום וועט קיינער נישט דערלאזט ווערען.

די, וועלכע אַזעוו האָט פעראַטען.

(28 בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען.

אַנ'אַנדער אָנגעזעהענער רעוואָלוציאָנער דערצעהלט, אַז ביי דער ערשטער בעגעגעניש מיט אַזעוו'ן איז איהם דורכגעפלויגען אין קאָפּ דער געדאַנק: „ווי גוט איז עס, וואָס עס זענען פאַראַן קאַמפּס-רעוואָלוציאָנערן, וועלכע גאָט האָט בעשאָנקען מיט אַזאַ געמיינער, כמעט פערברעכערישער אויסערליכקייט, וויל אַ דאַנק דעם ווענדען זיי אָפּ פון זיך יעטווידען פערדאַכט".

אין אַזעווס פּנים איז נישט געווען די מינדעסטע שפּור פון יענעם מערטירער-תוהם, אינטעליגענץ און איבערליכער בעלויכטענקייט, וועלכע איז בעקאַנט ביי אַנדערע רוסישע רעוואָלוציאָנערער טוער. און גראָד אָט די נישט בעוועלטע ענערגיע האָט שטאַרק אויסגענומען אין די קרייזען פון זיינע חברים רעוואָלוציאָנערן.

אַזעוו איז געווען אַ גרויסער שווייגער. אין די גרויסע און אונענדליכע דיסקוסיעס, וועלכע זיינע חברים פלעגען אָפט פיהרען איבער פערשידענע טעאָרעטישע פראַגען, פלעגט ער זיך קיינמאָל נישט בעטייליגען. ווען מ'פלעגט מיט איהם פרובען רעדען וועגען טעאָרעטישע פּראָבלעמען, וועגען פּראָגראַם-פראַגען, פלעגט ער זיך אַרויסדרעהען מיט געצעהלטע, גאָרנישט זאָגענדע ווערטער, ווי „מ'דאַרף דאָך עפּיס געבען", אָדער „מיר קאָנען נישט אַרויסטרעטען מיט ראַדיקאַלע טעאָריעס, וועלכע שטעהען אין ווידערשפּרוך צו דער פערגאַנגענהייט" א. ד. גל. בכלל האָט ער געמאַכט דעם איינדרוק פון אַ גייסטיג בעגרעניצטען מענש, אָהן וויסען און אָהן אינטערעס צו וויסענשאַפטליכע און טעאָרעטישע פראַגען.

אָט דער מגושם'דיגער מענש, וועלכע האָט מיט אַ קאַלטען געוויסען געוואָרפען באָמבעס אויף זיינע פערבינדעטע דאַסטע פון דער צאַרישער רעגירונג און געשיקט אויף דער תליה די חברים פון דער פּאַרטיי – ער פלעגט אָפטמאָל איבעראַשען מיט אונערוואַרטעטער סענטימענטאַלקייט. מען דערצעהלט וועגען איהם, אַז אָפטמאָל, בעת די הייסע דעבאַטען אין די אונלעגאַלע קרייזען, פלעגט ער אַוועקרופען אָן אַ זייט דעם רעדנער, וועלכער האָט בעזונדערס געלונגען פערטיידיגט זיין שטאַנדפּונקט, און איהם געקושט און קאָפּ אַריין. אַנ'אַנדערש מאָל איז ער צוגעפאַלען צו אַ חבר, וועלכער איז נאָר וואָס געקומען פון אַ געלונגענעם אַטענטאַט, און האָט איהם געקושט די הענד.

צוויי נשמות האָבען געמוזט קעמפען אין דעם דאָזיגען מענשען. ווען אַ סאָציאַל-רעוואָלוציאָנער האָט איינמאָל אין אַ קרייז פון פריינד דערצעהלט, ווי אַזוי מ'האָט איהם געשלאָגען און געפייניגט אין טורמע, האָט עס אויף אַזעוו'ן געמאַכט אַזאַ רושם, אַז ר'האָט בעקומען קרעמפען און איז געפאַלען אין חלשות. מענשען, וועלכע האָבען אין די אונלעגאַלע צייטען געשלאָפען מיט א'הם אין איין צימער, דערצעהלען אַז ער פלעגט אַזוי מורא'דיג קרעכצן און וויינען פון שלאָף, אַז מ'פלעגט איהם מוזען אויפוועקען.

אַזעוו'ס פערדינסטען פאַר די סאָציאַל-רעוואָלוציאָנערן זענען געווען אָנגעהויער גרויס. ער האָט כמעט אָפּגעשאַפט איינאַנצען די פריהערדיגע מיטלען פון די טעראָריסטען, דעם קינזשאַל און דעם רעוואָלווער, און האָט איינגעפיהרט דינאַמיט און אַנדערע אויפרייס-מאַטעריאַלען אַלס די וויכטיגסטע מיטלען פון דער רעוואָלוציאָנערער וואַפען-טעכניק ביי אַטענטאַטען. ער האָט געמאַכט פאַר אַ סיסטעם, אַז די רעוואָלוציאָנערן זאָלען זיך פערקליידען פאַר איינפאַכע אַ'ביימער, פוהרמאַנעס, צייטונגס-טרעגער, פאָליציאַנטען, בריפטרעגער א. א. וו. און אַזוי אַרום אַריינדרינגען אין די הייזער פון די, געגען וועלכע מ'האָט געדאַרפט צוגרייטען דעם אַטענטאַט.

אַזעוו איז געווען אונערשעפּליך ביים אויסטראַכטען מעגליכקייטען און אופנים פון אַטענטאַט און דערביי זעהר פאָרזיכטיג ביים צוקלייבען די נויטיגע פערזאָנען, די וויכטיגסטע פּאַרטייאישע קאַמפּט-אונטערנעהמונגען און קאַמפּס-טעכנישע מיטלען, ספּעציעל די דינאַמיט-צענטראַלעס האָט ער תמיד אַליין געהאַט אויף'ן אויג.

מעגליך, אַז די ערשטע אַטענטאַטען פון דער קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע, מיט וועלכע אַזעוו האָט געלייטעט האָט ער אויסגעפיהרט אין צושטאַנד פון אמת'ן רעוואָלוציאָנערן עקסטאַז. ער האָט אין די דאָזיגע טעראָריסטישע אַקטען אַרויסגעוויזען אַנ'אייזערנעם ווילען, שטאָלערנע נערווען און שטיינענדע קאַלטבלוטיגקייט. ער האָט זיך אַבסאָלוט פעסט געהאַלטען אין די פּלענער און בעשלוסען, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען אויף די געהיימע בעראַטונגען. אַזעוו האָט זיך בעטייליגט אין די אויפשטאַנדען אין מאָסקווע, קראָנשטאַדט און סוועאַבאָרג און האָט אויך דאָ אַרויסגעוויזען זיין בעוואונדערנסווערטע קאַלטבלוטיגקייט און רוהיגקייט.

אַזעוו איז געוואָרען די רעוואָלוציאָנערע לעגענדע. ער, דער שווייגער אויף די דיסקוסיעס, האָט זיך אַלץ מעהר אַרויסגערוקט אין צענטער און אין שפּיץ פון דער בעוועגונג. זיין „יאָ" אָדער „ניין" האָט ענטשיידען דעם גורל פון גרויספירשטען, מיניסטאָרען און גענעראַלען, זיין שאַקעל מיט'ן קאָפּ האָט געקאָסט דאָס לעבען פון צעהנדליגער יונגע רעוואָלוציאָנערן און רעוואָלוציאָנערינס.

ער האָט פעררעטען די פּאָליציי צו זיינע חברים פון דער אָרגאַניזאַציע און די חברים פון דער רעוואָלוציאָנערער בעוועגונג צו דער פּאָליציי. אין זיינע בריף צו זיין געליבטער ווייזט אַזעוו אַרויס אַ טיף געפיהל פון פעראַכטונג צו די קינדעריש-גלויביגע חברים, וועלכע האָבען איהם אָפּגעבראַכט ביז צום שפּיץ פון דער בעוועגונג. ער האָט צוערשט פעררעטען אויס געלדזוכט, שפּעטער אויס פעראַכטונג און דאַן, ווען ער האָט ביידע צדדים פערפּלאָנטערט אין קנויל פון פעררעט, איז מעגליך, אַז ער האָט געהאַנדעלט און געפיהלט פון גרויסקייט-מאַגיע אַלס הער פון מענשליכע לעבענס, פון מענשליכע שיקזאַלען אַלס געביטער איבער'ן לעבען פון גרויס פירשטען און פון רעוואָלוציאָנערן.

(פאָרטזעצונג קומט).

טעאַטער „סקאַלאַ", ציגעל-גאַס 18.

גאַסטראָלען פון בעריהמטען אַרטיסט

יוליוס אַדלער

צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכנטען אַנסאַמבל. פרויען: הדסה, האַליטש, רעגינאַ, סאַלאָמאָן, פאָדערמאַן, שייעוויטש. מענער: האַמבורגער, ראַוי, קורץ, קאָן, קראַנק, שטאַקפעדער, ראַטשייז און אַנדערע.

פרייטאָג דעם 11-טען און שבת, דעם 12-טען מערץ, 8.30 אָוונט—פּרעמיערע! צום ערשטען מאָל אין פּוילען די נייעסטע מעלאָדראַמע מיט געזאַנג און טענץ, וועלכע איז געשפּילט געוואָרען אַ גאַנצען סעזאָן אין ניו-יאָרקער נאַציאָנאַל-טעאַטער מיט'ן גרעסטען ערפאָלג אין 4 אַקטען (5 בילדער) פון וו. סיגעל

„צוויי חברים"

הויפּט-ראָל „נדליהו"— יוליוס אַדלער.

אין דער פּיעסע ווערען געזונגען פאָלג. נומערן געזאַנג: 1) לחיים גוטער ברודער—געזונגען דורך יוליוס אַדלער און ד. האַמבורגער; 2) קום, לאָמיר טאַנצען—געזונגען דורך ר. רעגינאַ און שטאַקפעדער; 3) דער לעצטער וועג—געזונגען דורך יוליוס אַדלער; 4) ס'איז ניט דאָס—געזונגען דורך א. קורץ.

שבת, 3.30 נאָכמ. צו ביליגע פּרייזן די הערליכע מעלאָדראַמע מיט געזאַנג און טענץ

„דער בלינדער מאַלער" מיט י. אַדלער אין דער טיטול-ראָלע.

אַכטונג! צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבען גאַנץ אומזיסט דאָס הערליכע ליד: „וואָס געווען איז געווען" מיט יוליוס אַדלער'ס פאָטאָגראַפיע.

מאָנטאָג, ד. 14 מערץ—גרויסע פּאָפּור. פאָרשטעל. צו ביליגע פּרייזען וואָס? בילעטען אין קאַסע פון טעאַטער „סקאַלאַ". אימפּרעסאַריאָ: א. שטאַקפעדער.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

טעאַטער „סקאַלאַ" ציגעל-נ' 18. — ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע.

היינט, מיטוואָך, ה' אדר ב' (דעם 9/III), 8.30 אָוונט קומט פאָר

א מיטינג ד"ר שמריהו לעווין

אויף וועלכען

מיטגליד פון אַקציאָנס-קאָמיטעט פון דער אַלוועלטליכער ציוניסטיש. אָרגאַניזאַציע, וועט רעפערירן א.ד.ט.:

„רעאַליזם אינ'ם אויפבוי פון ארץ-ישראל".

בילעטען צו בעקומען היינט פון 5 אַ זייגער נאָכם. אין דער קאַסע פון „סקאַלאַ"-טעאַטער. 1150

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".

(39 עקזאָטישער ראָמאַן.

– בערוהיגט זיך, אייער האָהייט – איז צו איהר צוגעגאַנגען דער געזאַנדטער – מיר וועלען זיך בעמיהען אייך צו געבען די מעגליכקייט זיך זעהן מיט איהם. ווי ווילט איהר בלייבען ביי מיר אין צימער צי אין גאַסט-צימער? –

כריזאַנטעמאַ האָט נישט אויפגעהערט צו וויינען.

– געהט אַלע אַרויס פון צימער – האָט בעפוילען דער געזאַנדטער.

אַלע זענען אַרויס און עס איז געבליבען אין צימער נאָר דער געזאַנדטער מיט כריזאַנטעמאַ'ן.

– מיר זענען איצט אַליין. בערוהיגט זיך, וועלען מיר שמועסען מיט אייך ווי גוטע פריינד.

– איהר האָט ליב דעם דאָקטאָר, דער דאָקטאָר האָט אייך ליב. ער קען מיט אייך חתונה האָבען, ער דאַרף דאָס טון אויב אויף דעם וועט איינגעהען אויך דער מיקאַדאָ, נישט אמת?

כריזאַנטעמאַ האָט זיך אַביסעל בערוהיגט, די זיסע רעדעלעך פון דעם געזאַנדטען האָבען געמאַכט אַנ'איינדרוק.

– בערוהיגט זיך אַ ביסעל, זייט דאָ אַ פּאָר טעג, און מיר וועלען מאַכען אַזוי, אַז עס זאָל אַלץ גוט זיין, אָבער קודם-כל מוז ערפילט ווערען דער בעפעהל פון מיקאַדאָ –

– נו, און מיין געליבטער, ווען וועל איך זעהן מיין געליבטען?

ביים געזאַנדטען האָט אַ בליק געטון אַ דעמאָנישער געדאַנק.

– הערט, פּרינצעסין, מיר וועלען עס מאַכען אַזוי..

– איהר וועט איהם, פּרינצעסין, אָנשרייבען אַ בריף און וועט איהם פערבעטען אַ הער. איך וועל געגען דעם גאָר נישט האָבען, איך וועל זיך אפילו נישט צו הערען צו אייער נאַכטי-באַל-דועט – האָט מיט אַ שמייכעל געזאָגט דער געזאַנדטער.

– דאָס איז פּראַכטפול, דאָס איז גוט! איהר שפּאַסט נישט איהר זענט באמת אַזוי גוט? – האָט אויסגעשריגען די פּרינצעסין.

– אויף אַנ'אמת'ען, פּרינצעסין, אָט האָט איהר דאָ טינט און אַ פעדער. פּאַפּיר און שרייבט, איך וועל אייך פערלאָזען אויף אַ האַלבע שעה.

דער געזאַנדטער איז אַרויס פון צימער און די פּרינצעסין האָט זיך געזעצט שרייבען.

27.

דעם דאָקטאָר לעווי'ס גורל.

– שטעהט אויף מענש איינער – האָט דעם דאָקטאָר געשטאָרעט עפּיס אַנ'אַרבייטער.

דער דאָקטאָר איז געלעגען אָהן בעוועגונג אויף דער ערד אינמיטען גאַס.

– דו זעהסט נישט, אַז ער איז טויט – איז צוגעקומען אַ צווייטער אַרבייטער – זעהסט בלוט.. דאָס איז אַ דער'הרגע'טער.

– וואָס האָט איהר זיך אַוועקגעשטעלט, טראָגט זיך אָפּ פון דאַנען, שנעלער – האָט צוגעגעבען אַ דריטער.

– זעהט נאָר – האָט איינער אויסגעשריגען – דאָס מויל איז איהם פערשטאָפּט מיט עפּיס אַ מאַשינקע.

– קוקט, קינדער, ער אָטעמט, ער האָט געעפענט די אויגען...

– ברענגט נאָר וואַסער... וואַסער.

די אַרבייטער האָבען זיך אַרומגעשטעלט אַרום דעם פערוואונדעטען, מען האָט איהם אַרויסגעצויגען פון מויל דעם פּראָפּען. און גענומען איהם מינטערן.

דער דאָקטאָר איז באַלד צו זיך געקומען און זיך גלייך דערמאָנט אין דעם אָנפאַל.

ער האָט זיך צו דער גרויסער ערשטוינונג פון דעם המון, וועלכער האָט איהם נאָר וואָס גערעכענט פאַר אַ מת, אַ שטעל אויף געגעבען, און צושטויפענדיג דעם עולם, האָט ער זיך געלאָזט לויפען איבער דער גאַס, ווי אַ משוגענער.

– מיין כריזאַנטעמאַ, מיין אָרימע כריזאַנטעמאַ, האָט ער שטיל אין זיך געוויינט – וואָס פאַר אַ רויבער-באַנדע! אַזיאַטען... מערדער! איך וועל עס אַזוי נישט לאָזען, איך וועל געהן צום פּרעפעקט, צום מיניסטער, צום פּרעזידענט, צו אונזער געזאַנדטען, אָבער איך וועל נקמה נעהמען!...

עס האָבען איהם געשטיקט טרעהרען פון יאוש.

– פיהרט מיך צום פּרעפעקט – האָט ער זיך דערמאָנט און זיך אַרויפגעזעצט אין אַ דראָזשקע.

אין דער פּרעפעקטור האָט דער דאָקטאָר אַזוי הויך און אויפגערעגט גערעדט וועגען דער שוצלאָזיגקייט פון די בירגער אויף די פּאַריזער גאַסען, וועגען אָנפאַלען אין מיטען העלען טאָג אינמיטען גאַס, וועגען יאַפּאַנישע שפּיאָנען, רויבער, מערדער, אַז אַלע מענשען, וועלכע האָבען זיך געפונען אין אויפנעהמס-צימער האָבען זיך אַרומגעשטעלט אַרום איהם און אָנגעהויבען אויסצופרעגען פּרטים.

דער געהילפס-פּרעפעקט איז באַלד אַריין צום פּרעפעקט מעלדען וועגען דאָקטאָר לעווי'ס בעזוך.

דער פּרעפעקט האָט איהם באַלד אויפגענומען.

– מיין געהילף האָט מיר דערצעהלט.. אונערהערטע זאַכען!.. מען האָט אויף אייך געמאַכט אַנ'אָנפאַל אויף דער ערסטע ביים-בערג? צוגערויבט די פּרינצעסין? עס איז שרעקליך, שרעקליך! אויף די גאַסען פון פּאַריז! עס איז [illegible] דערצעהלט ווי אַזוי עס איז פאָרגעקומען? – האָט געזאָגט דער פּרעפעקט.

דאָקטאָר לעווי האָט דערצעהלט די גאַנצע מעשה.

דער פּרעפעקט איז באַלד צו צום טעלעפאָן און האָט אַרויסגערופען דעם שעף פון דער געהיים-פּאָליציי, וועלכען ער האָט בעפוילען באַלד אַדורכצופיהרען אַ שטרענגע אויספאָרשונג.

– די געזעצען פון פראַנקרייך זענען גלייך פאַר אַלע פרעמדע, עס איז ביי אונז נישטאָ קיין אויסנאַהמען פאַר אויסלענדער, אונזער געזעץ בעשיצט אַלעמען גלייך – האָט ביים געזעגענען זיך מיט'ן דאָקטאָר לעווי, געזאָגט דער פּרעפעקט. דער ענין וועט אויסגעפאָרשט ווערען און די שולדיגע וועלען שטרענג בעשטראָפט ווערען.

אין האָטעל „קאָנטינענטאַל" האָט דאָקטאָר לעווי געטראָפען זיין צימער פערשלאָסען.

– וואו איז דער שליסעל פון מיין טיר! – האָט ער געפרעגט ביים שווייצאַר.

– אייער נומער איז שוין פערדינגען אַנ'אַנדערען.

– וואָס הייסט?

– פרעגט ביים שעף פון האָטעל.

– דער מעטר-ד'האָטעל האָט זעהר העפליך ערקלערט, אַז צוריק מיט אַ האַלבער שעה איז געקומען אַ הער און האָט געוואָלט דוקא דאָס צימער, כאָטש דאָס צימער דערנעבען איז אַ סך אַ בעסערס. ער האָט בעצאָהלט אַזוי פיל, אַז מען האָט נישט געקענט ביישטעהן און מען האָט איהם דאָס צימער אָפּגעגעבען.

דער מעטר-ד'האָטעל האָט פאָרגעלעגט דעם דאָקטאָר דאָס צווייטע, דאָס בעסערע.

(פאָרטזעצונג קומט)

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעס פאָלקסבלאַט" ענטפערן אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערן צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

5085. אַ געטרייער לעזער.
כל זמן דער הויראָק איז נישט געוואָרען גזוצקרעפטיג קאָנען זיך די צדדים איבערבעטען.

5086. סט. 52.
דער טישלער האָט אַ פּערזענלעכע בלויז בנוגע דעם מעבעל, וואָס ער האָט דעם בעל חוב געבראַכט. זיין פּרעטענזיע ווערט אָבער נישט בעפרידיגט לגבי די אַנדער מלוות אין בעצוג צו די איבעריגע זאַכען פון בעל חוב.

5087. יאָש.
דאָס איז אַ ריינער ציווילער ענין און ענטהאַלט נישט קיין שום עלעמענט פון אַ קרימינעלען פערברעכען. איבעריגענס איז מער אייך גלייכער, אַז איהר זאָלט פערפיהרען אַ ציווילען פּראָצעס בפרט, ווען איהר קאָנט זיך בערופען אויף עדות און דאָקומענטען.

— —

5088. וו. פון סטאַדאָלניאַנאַ.
איהר קאָנט דאָס מעבעל איבערלאָזען אויפ'ן אָרט, מאכענדיג מיט דעם פערינטערעסירטען אַן אַקט użytkowania אויף אַ בעשטימטען טערמין.

> **הופאו.**
> יורידישע אָפּטיילונג
> פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> עטס דערלאנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אָהן קופּאָן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 9. מערץ 1927.

5089. א. באנקער.
ביים עקספּעדירען די סחורה קיין אויסלאַנד מוזט איהר פאָרשטעלען דער באהן-מאַכט אַ וואַלוטע-צייגניש. אַזאַ וואַלוטע צייגניש איז גילטיג 3 חדשים. די דאָזיגע וואַלוטע-צייגניש גיט אַרויס די באנק-פּאָלסקי. אַדער אַ דעוויזען-באנק, וועלכע איז בעפולמעכטיגט געוואָרען איינצוקאַסירען די דעקונג פאַר דער עקספּאָרטירטער סחורה.

5090. בן דוב.
איהר מוזט תיכף מעלדען די שטייער-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט, אַז איהר האָט זיך אַרויסגעצויגען פון דער וואוינונג דעם 1 מערץ. סיי ווי וועט איהר שוין מוזען בעצאָהלען לאָקאַל שטייער פאַר'ן 1 קוואַרטאַל, ד. ה. ביז דעם 1. אַפּריל.

5091. פּ. לייזעראָוויטש.
דערווייל איז פעסטגעשטעלט געוואָרען 10 פּראָצ. יעהרליך. געוויס איז דאָס פאָדערען העכערע צינזען אומגעזעצליך. די דאָזיגע נאָרמע ווערט אָנגעווענדעט נישט בלויז צו נייע חובות נאָר אויך בנוגע פערלענגע.

5092. אַ כהן פון פּיעטשאָוו.
איהר קאָנט דעם קאָנקורענט צוציהען צו גערימטליכע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר פיהרען מיט אייך אַ נישט עהרליכע קאָנקורענץ.

5093. אַבראַמאָוויטש.
אין דעם פאַל וועט קיין אַקט אינטערציזיע נישט גילטען. דאָס וואָס אייער פרוי איז נישט מיטגעקלאָגט געוואָרען ענדערט נישט די לאַגע.

5594. בן ציון.
דערלאַנגט אַנ'אָנקלאַגע אין דער פּאָליציי-קאָמענדאַ.

וויכטיג פאַר תנאים-געשריבענע!

מעבעל
פאַבריק פון
A·MÜLLER
(właść. G. Gunther) WSCHODNIA 65

עמפּפעהלט אין אַ גרויסער אויסוואַהל מיט ווייער בעקאַנטע גוטסקייט: עס-צימערן, גאַבינעטען און שלאָף-צימערן קוכען-איינריכטונגען, ווי אויך ענצעלע מעבעל-שטיקער צו צוגענגליכע פרייזען און גינסטיגע בעדינגונגען.

געגרינדעט אין יאָהר **1876.** 1256

וויכטיג פאַר טאמבורירעם!
איינציגע טאַמבוריר-שנור מאַשינען פירמע „Cornelly", כמעט נייע, פריינווערדיג צו פערקויפען. צו ערפאַהרען ביי שטיין, נאַרוטאָוויטשאַ 31, צווייטען הויף, וואוינ. 31.
1258

מוטערס!
פערלאַנגט אין די אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעקעס דעם היגיענישען
פודער פאַר קינדער
„Puder Dzidzi"
(מיט'ן העהנדעל) 7571
וועלכער דערהאַלט דעם קינד'ס קערפער אין געזונדהייט און ריינקייט.
א שאכטעל 60 גראשען.

רענטגענאַ-קאַבינעט ... — לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז. האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 $7\frac{1}{2}$-$6\frac{1}{2}$
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11-10 2-1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2-12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	$1\text{-}11\frac{1}{2}$ 6-5
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	4-3 2-1.1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 $7\text{-}5\frac{1}{2}$
ד"ר סטופּעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7-3
ג. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2-9

צאָהן-בעהאַנדלונג, בעלייכטונגען, קוואַרצען, מאַסאַזשען, א. אז. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
רענטגען-אינסטיטוט
מיט אַ לאַמפּע פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר מאַסאַזשיסטקעס.
אָנמעלדונגען בעקומען שפּיטאַל (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאַג.
וויזיט אין דער שטאָט.

פּאָרטערס איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע
פעלד-בעטען
פערזעהען מיט דער פאַבריק-מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.
אויך שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שעזלאָנגס, שטאָקאָווע און געבעטע מאַטראַצען. ביליגסטע פרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פרייזען!
לאדז, פּולנאַצנאַ 24.

בעקאַנטמאַכונג.
די בעוואוסטע וואַרשאַווער פירמע א. נ. **J. KRZYPOW** האָט ערעפענט אין
לאדז, 16 בענעדיקטאַ 16
א מעבעל-לאַגער
קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנען, נייע-מאַשינען, ווי אויך גאַרדעראָבען, אַנטיקען און מאָלערייען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך.
289

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi ogłasza **konkurs na dostawę 6000 szt. krawężników betonowych.** Termin nadsyłania ofert upływa z dniem 15 marca 1927 roku.

Warunki ogólne i techniczne oraz wzór umowy przeglądać można w Wydziale Budownictwa-Oddziale Komunikacji, pokój No. 53, począwszy od dnia 7 marca 1927 roku, codziennie od godziny 10 rano do 13-ej.

Łódź, dnia 6 marca 1927 roku.

2165 **MAGISTRAT m. ŁODZI.**

ביליגער עלעקטרישער שטראָם מיט 65 פּראָצ.
קען יעדערער בעקומען, ווען עס ווערט איבערגעארבייט פון
אלימשנים אויף אַ אַנדאָנאַטשנים
ווי אויך נייע אַנלאַגעס, איבעראַרבייטען פון אַלטע אויף נייע, פּראַקטאָקאָלען פון דער עלעקטראָוואָניע — אַלעס אויף ראַטעס! אָנפראַגעס אומזיסט פון 3—5 יעדען טאָג. קומט און איבערצייגט אייך!
קאָנצעסיאָנירטע פירמע! קאָנצעסיאָנירטע פירמע!
Ch. SOLNIK i M. TORNER
Cegielniana 63 (sklep frontowy) אין הויז פון פּויילישען טעאַטער

עד מתי עצל תשכב?
ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאַר-מלחמה'דיגע וועקסלען?
מתי תקום משנתך?
ווען וועסטו קומען אין ביוראָ
17 פּעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, וואו מ'קערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אינסטאַנץ, קלאַגעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָקאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעטער אין קאָנסאָריאַט-רושאַנדו, ביטעס וועגען דירה און אגזשאַנד ראַזיעמטש און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכטס-קאָנסולענט **י. מאַנעלאַ,**
פּעטריקאָווער 17, זאַכאַדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

Dr. Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז', האלז, און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, רענטגענ-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 אין אָוועגד, פרויען 12—3 ביז 3 נאָכמ. 873

ד"ר י. אינפעלד
וואוינט איצט אויף
42 ווסכאַדניאַ 42
פּראָנט, 2. שטאָק. שפּרעכשטונדען פון 5-8 טעגליך. בעטיילעגט זיך אויך אין שידס-געריכטען.

לעטשניצע פון דאָקטוירים וספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואַלינסקי	נאָז. האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר כערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	$12\text{—}9\frac{1}{2}$ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערגסאָי	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

מאַנואַל-טעראַפּיע, שפּר ד-שטראַלונגען, ווי שטעלען א. ז. וו. מאַסאַזשען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אינהאַלאַציעס, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך בעהאַנדלונג — היזאַזען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פּלעגמע און בלוט. 2120
אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט
עס געהערען צו:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10 - 2 נ.מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאַג

Dr. med.
Braun
פּאָלודניאָוואַ 23
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

— ד"ר —
י. הערשפינקעל
Zawadzka 15,
telefon 11-87
— — ספּעציאַליסט פאַר — —
קינדער-קראַנקהייטען.
נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָק".

Zaginiony został weksel na Zł. 61.- płatny 31 Maja r. b. żyro Efroim Birnbaum, Gdańska 35. Weksel zostaje unieważniony. 1257

ס'הערט געוואָכט
מעדלעך
צו גייען טריקאָ-וועש.
ציגעל-גאַס 47,
רעכטע אָפּיצינע, 2. שט.

היילפעדאַגאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, טויבשטומהייט)
Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען-אַרצט.
עלעקטריזאַציעס, ליכטהיילאַפּאַראַטען.
CEGIELNIANA 6,
tel. 51-89
עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר
נירען, בלאָזען און
האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 541

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען
און אַקושעריע
זיך איבערגעצויגען אויף זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2
טיטאַג אין דער היים פון 6-8 אָוו.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן איינהאַלטען אין טערמין פון די אָנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען ביטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַרן טעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פרייטאָג 60 גראָשען, נאָכן טעקסט 10 גראָשען, פרייטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אָנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.
פאַר אַ מילימעטער - שורה.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.